

GLASILO KMETIJSKE DRUŽBE D LJUBLJANI

VINARSKEGA DRUŠTVA

IN KONJEREJSKEGA DRUŠTVA ZA DRAVSKO BANOVINO V MARIBORU

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

$\frac{1}{32}$ strani	Din 80.—	$\frac{1}{16}$ strani	Din 350.—	$\frac{1}{8}$ strani	Din 1000.—
$\frac{1}{16}$ strani	Din 160.—	$\frac{1}{8}$ strani	Din 500.—	$\frac{1}{4}$ strani	Din 2000.—
$\frac{1}{8}$ strani	Din 250.—	$\frac{1}{4}$ strani	Din 700.—	Priloga listu stane Din 100 za 1000 kom.	

Mala naznanila do 20 besed stanejo Din 20.—, vsaka nadaljna beseda 1 Din.

štev. 13.

V Ljubljani, 15. julija 1931.

Leto 48.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine:

Njene zaloge se nahajajo: v Ljubljani, Turjaški trg 3; v Mariboru, Meljska cesta 12; v Celju pri kolodvoru; v Brežicah pri Zvezi kmetijskih podružnic; v Ivanjkevcih pri Lovro Petrovarju; v Murski Soboti pri kmetijski podružnici; v Novem mestu pri kmetijski podružnici; na Rakeku pri Matevž Stržaju; v Plju pri Kmetijskem društvu.

Umetna gnojila.

Cene veljajo za nadrobne in vgonske pošiljatve.

Apneni dušik 16/19% v pločevinastih posodah po Din 250 za 100 kg v vrečah po 235 Din. — Za 1 ha 200 do 300 kg.

Cilski soliter, 15.5% dušika, v vrečah približno po 100 kg po Din 3.— za kg. Pri vagonem in polvagonem odjemu cena po dogovoru.

Kalijska sol 42%. Na drobno po Din 164 za 100 kg, vreče po 50 kg stanejo Din 85. Za 1 ha 200—300 kg. Pri vagonem in polvagonem odjemu cena po dogovoru.

Kostni superfosfat 18/20%. Cena Din 124 za 100 kg Ljubljana-Maribor. Na hektar 300 kg. Pri pol ali vagonem odjemu cena po dogovoru.

Mešano gnojilo K. A. S. mineralno, ki vsebuje 8% kalija, 2% dušika in 8% fosforove kisline po Din 130 za 100 kg.

Nitrofoskal - Ruše, mešano gnojilo, za polje, travnike in vinograde, ki vsebuje 8% kalija, 4% dušika in 8% fosforove kisline po Din 146 za 100 kg, vreče po 50 kg Din 75.

Razklejana kostna moka. 30% fosf. kisline, $\frac{1}{2}$ % dušika po 1 in 110.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg.

Rožena moka, izborna dušičnato gnojilo za vinograde po Din 220.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. — Za 1 ha 300—500 kg.

Rudninski superfosfat 16% po Din 90.—, 100 kg. Pri pol ali vagonem odjemu cena po dogovoru.

Surova kostna moka z 10—12% fosforove kisline in 4% dušika po Din 110 za 100 kg. — Za 1 ha 300—400 kg.

Thomasova žlindra 18% po Din 106, 19% po Din 112, 20% Din 118 za 100 kg, pri vagonem odjemu cene po dogovoru. Opozorjamo vse naročnike, da se ne moremo vezati na 18%no blago, ker moramo prevzeti žlindro od tovarne le od 18—20%. Tovarne zamorejo blago dobavljati le po izpadu produkcije.

Semena.

Ajda siva po Din 3.— za 1 kg.

Semenska grahara jara po Din 3.50 za 1 kg.

Inkarnatna (rdeča detelja) po Din 9.—.

Krmila.

Klajno apno v izvornih vrečah, težkih 50 kg po Din 2.75 za kg, na drobno Din 3.80 za kg, najmanj 5 kg.

Lanene tropine za 38/40% beljakovin in tolišče po Din 2.60 za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Ribja moka v originalni vreči 100 kg po Din 7 za kg, na drobno Din 8.— za kg, najmanj 5 kg.

Ribje olje za živino v ročkah po 3 kg = 70 Din; se pošilja po pošti; v steklenicah po $\frac{1}{4}$ litra Din 18.—, v steklenicah po 1 $\frac{1}{2}$ l Din 30; v posodo kupca po 22 Din za kg.

Promiul, pravilno sestavljena krma za perutnino, pospešuje nesnost kokoši. Na drobno po 11 Din kg, najmanj 5 kg.

Živalska sol v vrečah po 50 kg za Din 72 (samo v Celju).

Pekk hrana za živino z vitaminom po Din 62 za kg.

Rudninski kamen za lizanje komad Din 12, aluminijasti obroč k temu Din 15.

Živinorejski in mlekarški predmeti.

Slamozelnica KS 2A za ročni pogon Din 2000.

Slamozelnica Kōla H320 za motorni pogon po Din 3200.

Slamozelnice Borek: JS8 po Din 1080, VS10 po Din 1890, VFS12 po Din 2200, VFSR12 z verigo po Din 2250, VFS14 z verigo po Din 2770, Alpina 12 po Din 2350, HLC za ročni pogon ali motorni pogon po Din 2600, z varnostno varovalko Din 2800, EAS za motorni pogon Din 3400, z varovalko Din 3700, EBS za motorni pogon Din 3800, z varovalko Din 4100, Rapid 12 po Din 4300, z varovalko Din 4700.

Drobiljač (šrotar) „Gloria 3“ Din 3600, drobiljač za oves EMO po Din 2000.

Reporeznica Borek EWC po Din 980, EWL po Din 740, EWO po Din 740.

Reporeznice, domače, male po Din 370, velike po Din 700. Telečji napajalniki po Din 130.

Gumijevi seski za napajalnike po Din 30. Gobčni odpiralci Expres Din 150 za komad.

Posnemalnik Vega E za 75 lit. po Din 1250, E2 za 100 lit. po Din 1400, F za 140 lit. po Din 2000; G za 200 lit. po Din 3800.

„Baltic“ posnemalnik HF za 35 lit. Din 700, KI 10 lit. po Din 1850, za 130 lit. s podstavkom Din 2750.

Pinje št. 1 za 5 lit. po Din 620, št. 2 za 10 lit. po Din 750.

Laktodensimeter (za določanje gostote mleka) po profesorju Gerberju po 50 Din.

Sirišče dansko originalno Hansenovo v prahu (iz Kodanija), v škatljicah po 25 gr po Din 12, 50 gr po Din 20, 100 gr po Din 40, 500 gr po Din 180.

Brzoparilnik Alfa s pocinkanim kotlom, 50 literski po Din 1250; 80 literski po Din 1625; 120 literski po Din 1850.

Brzoparilnik Wema z bakrenim kotlom 70 literski po Din 1400; 90 literski po Din 1700.

Brzoparilnik domači, s pocinkanim kotlom 60 literski po Din 1030; 80 literski po Din 1150.

Garkon zoper rastlinske škodljivce 15 Din. Garkon zoper živalske kožne bolezni 15 Din.

Živinozdravniški predmeti (češki izdelek): požiralnikove cevi za teleta po Din 70, za goved po Din 180; trokarji za teleta

po Din 70, za goved po Din 70, irigatorji kompletni (po 3 litre) po Din 80; obroči za bipe poniklani po Din 26, navadni po Din 22; toplomer za merjenje vročine po Din 25 in 30; znamke za perutnino celoidne po Din —.25 za komad, aluminijaste z številkami po Din —.75 za komad, ušesne znamke za živino po Din 1.50 za komad.

Sikuro, hlevski odpenjač komad Din 10.

Sadjarski in vrtnarski predmeti.

Solbar, zavitki po 1 kg Din 26, po 5 kg Din 22 za kg.
Nosprasen, zavitki po 5 kg Din 24 za kg, 1 kg Din 30.
Agritox v posodah po eno šestnajstinko litra po Din 18, po četrť litra po Din 40.

Arsol po 500 gr po Din 35.

Sulfarol 500 gr po Din 23.

Cepilna smola v škatljicah po ½ kg po Din 8; v škatljicah po ¼ kg po Din 15; ⅓ kg po Din 28.

Najboljši cepilni noži, pripravljeni za vse načine cepljenja sadnega drevja od Din 33 do Din 102.

Brusni kamni za Kundejevo blago po Din 10 umetni in po Din 40 naravni.

Prvovrstni vrtni noži, (obrezači) od Din 50 do Din 54.

Navadne drevesne škarje za obrezovanje sadnega drevja in trt od Din 20 do Din 42.

Drevesne škarje za obrezovanje vrhov, rezanje cepičev in goseničnih gnezd Din 135 do 150, peresa k škarjam po Din 1.

Drevesne škarje Kunde od Din 40 do 190.

Drevesne žage Din 40 do 90.

Drevesne šteti (krtače), za čiščenje debel in vej na starem drevju od Din 18 do Din 40.

Strgule za drevje po Din 22 do 26.

Škropilnice ročne, Perras, bakrene po 1 lit. Din 200, ponikljane 1 lit. Din 220. Podaljšane cevi za te škropilnice po Din 20 za komad.

Škropilnice za sadno drevje in hmelj „Unikum“ od tvrdke „Nechville“, ročno-prevozne z dvema cevma po 3 m, štirimi podaljševalnimi cevma po 75 cm, 2 bambusovimi cevma po 4 m in patentnim razpršilnikom Din 2600.

Samodelna nahrbtna škropilnica A. H. 20 tvrdke Nechwile s 4 m dolgo bambusovo cevjo skupno po Din 1200.

Samodelna nahrbtna škropilnica Vega francoski sistem z 4 m dolgo bambusovo cevjo skupno po Din 1540.

Škropilnice, Flickove nahrbtne po sistemu Jessernigg po Din 740 komad, s pumpo na poteg po Din 740 za komad.

Razpršilnik Flick za visoko drevje po Din 110 za komad.

Sadni mlin „K“ Din 1500.

Škarje za striženje meč od Din 40 do Din 120.

Papirnatí drevesni pasovi za lovljenje mrčesa po Din 3 za meter.

Papir za lepljive pasove po Din 1 za meter. Dobi se v ovitkih po 50 metrov.

Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 5 Din kg na drobno v pločevinastih kantah po 4 in pol kg vsebine po 40 Din, v steklenicah po 2 kg po 15 Din in po 1 kg po 8 Din z embalažo vred. Po pošti se razpošilja le pločevinaste kante.

Rafija ličje, kg po 18.— Din.

Vilaste lopate za rahlanje zemlje po Din 90.

Vrtna zalivalke „Jajag“ 10 lit. Din 160, 12 lit. 180, 14 lit. Din 200, 16 lit. Din 215, 3 lit. Din 155.

Vinogradniški in kletarski predmeti.

Azbest Clarit za čiščenje vina po Din 80 za kg.

Foonit za čiščenje vina po Din 50 za kg.

Saloidin (antiklor natrijev tiosulfat) v sodih po ca 300 kg, a Din 5.60 za 1 kg, v manjših količinah po Din 6.— za 1 kg.

Uranija zelenilo v zavitkih po 1 kg a Din 60, po ½ kg Din 33.—, v zavitkih po 15 dkg Din 15.—.

„Stopp“ nastavke za škropilnice (hipni zatvor iz medenine) sistem Fr. Nechwille po Din 140.

Trtne škropilnice, bakrene, original Vermorel po Din 480, prava francoska Superieur po Din 500, in original Austria po Din 500 za komad.

Potrebnščine k škropilnicam: kolenca po Din 10, razpršilnik Deut po Din 130, navadni razpršilnik po Din 16. Prehodna pipa z brizgalno cevjo s cedilom po Din 80 za komad.

Fenolitaleinov papir za preskušanje galične zmesi po Din 1 za zvez.

Gumijeve vezi po Din 120 za kg.

Gumijeve cevi za škropilnice po Din 15 za meter.

Gumijeve kroglice po Din 2.— do 2.50.

Gumijeve plošče po Din 10.— za 1 komad.

Žveploví trakovi na azbestu po Din 16 za kg.

Žveplalnik za sode po Din 60 za komad.

Žveplalnik, ročni, a Din 65 za 1 komad.

Poljedelsko orodje in stroji.

Kose Flugs, kranjske (s patentiranim kosirjem) 60 cm (22 col), 65 cm (24 col), 70 cm (26 col), 75 cm (28 col) po Din 49, 50, 52, 55.

Gnojilne sesalke (gnojne pumpe) 330 cm po Din 930, 360 cm po Din 950, 390 cm po Din 975, 420 cm po Din 1000, 450 cm po Din 1025, 290/420 cm po Din 1150.

Gnojilne sesalke F 400 Din 980 F 450 Din 1000.

Gnojilna sesalka „Kremzar“, dolžina 3 m Din 1250, 3.5 m po Din 1300; podaljsek 1.50 m Din 250.

Razpršilnik za gnojilne sode po Din 110.

Robkač za koruzo EMR po Din 1120, mali ročni po Din 110.

Lopate za stihanje po Din 24.

Lopate za nakladanje po Din 24.

Orabljive železne, 10 do 16 zob po Din 12.50 do 20.

Vile železne, s tremi rogli po Din 14, s štirimi po Din 15.

Vile garantirane, s štirimi rogli po Din 25, s tremi rogli po Din 23.

Francoski ključ (francozi) Rapid, mali po Din 35, veliki po Din 100 za komad.

Sackovi plugi in plužni deli:

R14MN po Din 1600, **D10MN** po Din 1050, **D9SS** po Din 1100, **D8MN** po Din 1000, **D7MN** po Din 900.— s plužno na vijake Din 1100, **D6MNR 750**, **D5MNR** Din 700, dvojni obračalni plug BW5 po Din 1650, dvobrazdni plug Z19 po Din 1520, obračalni plug NW5 po Din 1130, NW7 po Din 1.150. **Plug E6X** po Din 700.—, **E6WN** po Din 730, **E6Y** Din 750, **K62N** po Din 1.100.

Osipalnik DHUN po Din 700. **Osipalnik BHR** a Din 400.

Glave D9SS po Din 410, **D8MN** po Din 400, **D7MN** po Din 300; **D6MN** po Din 270; **SUN** na dve brazdi 420 Din, za osipanje 300 Din; **HNW7** po Din 470, osipalnik **DHUN** po Din 480. **Glave L5** po Din 200, **L6** po Din 220, **H6WN** po Din 260.

Glave URB4 za lesene pluge po Din 150.

Lemeži za D7 po Din 30, za D6 po Din 25, za obračalne pluge po Din 35, 6R24 po Din 48.

Plazi za D6 in D7 po Din 15 za komad.

Crtala za D8 po Din 30, za D7 in D6 po Din 25.

Deske za D6MN po Din 90; za D7MN po Din 100.

Izrovač za krompir po Din 300.

Prevozna priprava za D7, D6 po Din 190.

Kultivator FZBVR s 7 noži po Din 1600, z 9 peresnimi noži po Din 1700.

Plužna z peresnim podzemeljskim rahljačem sistem Bendhaak po Din 1.200.

Plužna na vijake po Din 650.

Plužne, enokolesne po Din 170.

Brzoklepalnik „Stubaier“ po Din 370 za komad.

Brane:

Dvodielna njivska brana 4b, široka 166, težka 62 kg a Din 700.

Trodielna njivska brana 1Va, široka 2.50 m, težka 92 kg. Din 1300.

Dvodielna njivska brana I široka 2 m, težka 88 kg Din 1350.

Trodielna njivska brana Ia, široka 2.25 m, težka 107 m, Din 1450.

Travníške brane z zvezdnimi členki Z. 2. široke 1.50 m, težke 47 kg Din 700.—. Z 3 široka 1.85 m, težka 57 kg po Din 780.—. Z 5, široka 1.50 m, težka 53 kg po Din 720.—.

Travníške brane z noži N 3, široke 1.80 m, težke 80 kg Din 1000. N 4, široke 1.50 m, težke 65 kg po Din 900.

Kombinirana travn. in njivska brana KWT, dvodielna, široka 1.50 m, težka 60 kg po Din 950, njivska brana KW2, široka 2.25 m, težka 88 kg, trodielna po Din 1350.

Lahke posevne IVA po Din 520; **IVbL** po Din 450.

Brane na krožnike SEIOL Din 3500.

Planeti št. 8 — kot okopalnik, osipalnik in kultivator, globočina izpremenljiva, teža okoli 40 kg, Din 650, ročni po Din 160.

tzuščevalac za deteljo EVSM Din 1650.

Triljerji (originalni Heidovi), razr. II/2 po Din 3450, V/2 po Din 4850, II/1a po Din 2350.

Žitočistilniki Č. po Din 1400 za komad; **K.** po Din 1500 za komad; **Exner 4b** 2000 Din.

Mlatilnica US4b 57 cm široka, za pogon z vrtljem po Din 2730; **US6b**, 57 cm široka, za motorni pogon po Din 1940; **US1** za ročni pogon Din 2550; **B2**, 57 cm širine, s tremi stesali Din 4200; **Jura**, 57 cm širine z navadnim čistilom Din 5250.

Mlatilnica „Ural“ široka Din 20.000.

Kosilica dvovprežna Knotek Din 4400.

Kolo za kosilico Din 400.

Odlagalna priprava za žito Din 700.

Sejalni stroj Sack 1.50 m širok, devetvrstni BETTA po Din 4550; sejalni stroj Sack 1.50 m širok, enajstvrstni BETTA po Din 4800.

Sejalni stroj Sack H9 po Din 2.700, H5b a Din 2.000.

Pracnerjev sejalni stroj **Budučnost**, trinajstvrstni po Din 4500, petnajstvrstni po Din 4800.

Sejalni stroji. Dvovrstni sejalni stroj za koruzo po Din 900.

Senior ročne sejalice H po Din 920, L4 po Din 1.150.

Vitelj (gepelj) EGB po 3000 Din; EGF transmisija za vitelj ER po Din 1630, D800 po Din 540.

Bencin motorji Lorenz 2½—3 KS Din 8000, 3—4 KS Din 10.000, 3—4 KS stabilni Din 9000, 4—5 KS prevozniki Din 14.000.

Grablje za seno po Din 5000.

Jermenji za pogon strojev: 120 mm po Din 112 za 1 m 100 mm po Din 87 za 1 m, 90 mm po Din 78 za 1 m, 80 mm po Din 60 za 1 m, 70 mm po Din 49 za 1 m, 60 mm po Din 31 za 1 m, 50 mm po Din 27 za 1 m, 40 mm po Din 25 za 1 m.

KMETOVALCI!

Dobra zemlja, pripravno orodje in racionalno obdelovanje ne more samo zagotoviti dobro žetev, če je kulturna rastlina napadena od bolezni in škodljivcev, ker samo zdrava in dobro oskrbovana rastlina zamore dati najvišji donos.

Vsled tega moramo vsi v boj proti boleznim in škodljivcem na kulturnih rastlinah. Pravčasno uporabljajte preizkušene popolnoma učinkovite preparate.

AGRITOX - za škropljenje vinske trte, sadnega drevja, cvetlic in zelenjave proti kislemu črvičku, listnih uši, raznih gosenic itd.

ARZOL - za škropljenje vinske trte in ostalih poljskih pridelkov, proti kislemu črvičku, gosenicam in ostalim škodljivcem ki objedavajo zelene dele rastlin.

SULFAROL - za škropljenje vinske trte, cvetlic in zelenjave, proti oidiju, ali plesnobi krčljivosti, gnilobi itd.

KUSKUTAN - za škropljenje deteljišč proti predenici.

Zahtevajte cene in navodila na naslov:

„BILJANA“ A. D.
BEOGRAD

Tel. 3-80. Pošt. fah 423.

Glavno zalogo za Dravsko banovino in prodajo po tovarniških cenah pri

KMETIJSKI DRUŽBI
V LJUBLJANI

GENERALNO ZASTOPSTVO:

„ALPEKO“ TRGOVSKO IND. DRUŽBA Z O. Z.

LJUBLJANA — ZAGREB

TELEFON 29-30. TEL. 4-4-85

PORTLAND - CEMENT

Znamke „SALONA“ (Tower), „TITAN“, „EXELSIOR“, „LAVOCAT“ in „PRIMA“ kakor tudi visokovredni cement znamke „COLOSSUS“ in „MARTELLO“ dobavimo v juti in papirnatih vrečah vsako množino po konkurenčnih cenah iz naših skladišč:

Ljubljana:
Masarykova 23

Celje:
Klavniška 1

Maribor:
Einspielerjeva 7

Za vagonske dobave zahtevajte izjemne ponudbe!

„ALPEKO“

TRGOVSKO-INDUSTRIJSKA DRUŽBA,
LJUBLJANA

Važno za osnovne in kmetijske šole!

Kmetijska družba v Ljubljani je založila 6 stenskih slik od trav, detelj in raznih krmskih rastlin v velikosti 70 x 50 cm s primernim obešalom in okvirjem.

Slike so umetniško izdelane po naravi v barvah in služijo kot izborna učila za spoznavanje naših glavnih krmskih rastlin.

K vsaki seriji se doda po ena knjižica s kratkim opisom vsake rastline.

Vseh šest slik s knjižico in poštino vred stane Din 100.-.

Priporočamo takojšnjo nabavo tega učila, dokler je še v zalogi, ker bo vsakemu učitelju služilo kot dober pripomoček pri pouku.

„HERAKLIT“

so edinstvene ognjavarne, izredno izolacijske, lahke gradbene plošče s katerimi

napravite Vaše hleve suhe in tople

Če ste napredno misleči kmetovalec in izkušeni živinorejec boste vedli te prednosti primerno vpoštevati. Z HERAKLITom zidate naglo, poceni in dobro. V zdravih, suhih HERAKLIT - hlevih se počuti Vaša živina dobro, vidno uspeva in pridobiva na teži. Vaše krave dajejo več mleka. — Novi hlevi iz HERAKLITa odgovarjajo najvišjim zahtevam sodobne tehnike za zidanje hlevov.

Stari manjvredni hlevi se popravijo in izolirajo z vzidanjem HERAKLIT - ploščami. Stavbeni stroški so zmerni, ker lahko zidate brez pomisleka ob vsakem času. HERAKLIT - plošče se lahko obdelavajo, možno jih je žagati in z žrebeljmi pribiti. Plošče so lahke, zato transport v hribovite kraje ne dela nikakih težav. Odvoz od kolo-dvora opravite z domačo vprego. Zgradbe in prezidave opravite sami z domačimi hlapci. Pišite nam še danes eno dopisnico! V nekaj dneh ste v posesti obširnih pojasnil.

„MATERIAL“ Ljubljana, Dunajska c. 36

Telefon števil. 27-16

trgovska družba z o. z.

Brzjavke: Material.

Tone Vovk — Bled.

Fr. Berjak — Kranj.

Jos. Hladnik — Rakek.

SKLADIŠČA:

A. Čufer, Jesenice.

Jos. Klemenčič - Novo mesto.

D. Rakusch — Celje.

V. Kūhar — Maribor.

Viljem Dengg — Ptuj.

Skropilnice zasadno drevje, samodelne in za vinograde.

„**Rekord**“ že izgotovljene drevesne lepljive pasove za lovljenje živalskih škodljivcev na sadnem drevju.

„**Flugs**“ patentirane kose z vsemi potrebnimi pritisklinami dobite pri glavni zalogi za našo državo

J. Videmšek
Maribor

Koroščkova ulica št. 36.

Katalogi in ceniki brezplačno na razpolago! — Zahtevajte ponudbe! — Iščemo zastopnike v vsakem kraju!

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neom. zavezo

V LJUBLJANI

obrestuje vloge in daje posojila in kredit pod najugodnejšimi pogoji. Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo v lastni palači. Miklošičeva o. 6.

HRANILNE VLOGE ZNAŠAJO NAD 190 MILIJONOV DIN.

Ustanovljena leta 1881

Celjska posojilnica d. d. v Celju

v lastni hiši „Narodni dom“

Sprejema hranilne vloge, daje posojila. Izvršuje vse denarne posle.

Lastna glavnica in rezerve Din 14.500.000

Podružnici:

Maribor, Aleksandrova cesta 11

Šoštanj, (v lastni hiši)

Izhaja 15. in zadnjega v mesecu. — Člani Kmetijske družbe dobivajo list brezplačno. — Cena listu za nečlane 30 Din, za inozemstvo 40 Din letno. — Posamezna številka stane 2 Din. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Novi trg štev. 3. Glavna urednika: Ing. Rado Lah in Franjo Kafol.

Štev. 13.

V Ljubljani, 15. julija 1931.

Leto 48.

VSEBINA: SPLOŠNO KMETIJSKO GOSPODARSTVO: Za omiljenje gospodarske krize. — Pridobitev pašnikov in gozdov iz agrarne reforme. — Letošnja kmetijska razstava na Ljubljanskem velesejmu. — Vprašanja in odgovori. — HMELJARSTVO: Osipanje, trebljenje in obrezovanje. SADJARSTVO in VRTNARSTVO: Slovenci lahko menda čakamo. — Korenček. — Velevažni sklepi glavnega odbora SVD. — Notice. — VINARSTVO in KLETARSTVO: Splošno stanje našega vinogradništva. — Tretja kop — Vinogradništvo in tujski promet. — V. redni občni zbor Vinar. društva. — Poročilo o stanju vinogradov. — Društvene vesti. — Razno. — ŽIVINOREJA in MLEKARSTVO: Kakovost naše živine in vzreja. — Zakaj se toľščobnost mleka tako čestó spreminja. — Obramba proti mrazu in vročini. — Perutninarska razstava v Ljubljani. — Vpliv vitaminov na mlečnost. — Letošnja premovanja plemenskih konjev. — ČEBELARSTVO: Čebelar v juliju. — GOZDARSTVO: Zigosanje letošnjih izdelkov v gozdu; izvoznice za les. — ZADRUŽNIŠTVO: Zadrudni dan. — GOSPODINJSTVO: Kako olajšati ženi gospodinjsko poslovanje. — Stročji fižol s paradižnikom. — Stročji fižol na prleški način. — Prehrana po novih zdravstvenih načelih. — DRUŽBENE ZADEVE in RAZNO. — Uradne vesti. — Gospodarske vesti. — Iz delovanja podružnic. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Meteorološka opazovanja.

Splošno kmetijsko gospodarstvo.

Za omiljenje gospodarske krize.

Glavni odbor Kmetijske družbe je naslovil na gospoda bana dr. Marušiča naslednjo prošnjo:

Glavni odbor Kmetijske družbe je v svoji seji dne 10. t. m. ponovno obravnaval današnji težki položaj našega kmeta, za katerega ni videti še tako kmalu izboljšanja. Najbolj žalostno pa je dejstvo, da za vse, kar ima na prodaj, mu drugi stanovi ponujajo naravnost sramotno nizke cene, medtem, kar mora sam kupovati, je še vedno drago kot tedaj, ko so bile cene za kmetijske produkte dvakrat tako visoke. Neverjetno pri tem pa je, da se navzlic nizkim cenam kmetijskih pridelkov isti v nadrobni prodaji nikakor niso ali pa le neznatno pocenili, tako da se konsum ne more zvišati. Konsumenti jih morajo skoraj ravno tako drago plačevati, kakor nekdanj.

Še nikdar, niti v vojni dobi, ni bila razlika med nakupnimi cenami pridelkov in prodajnimi cenami konsumenta blaga tako velika, kakor dandanes. In kdo pobere ta ogromen dobiček? Maloštevilni stan, ki je zaščiten po svojem zakonito določenem stanovskem zastopstvu. — Razentega je danes mnogo preveč ljudi, ki živi le od posredovanja pri nakupu in prodaji živil ter jih s tem neupravičeno podražuje.

Dobiček, ki si ga delajo nekateri na račun kmeta in na račun konsumenta meščana - delavca, je tako ogromen, da se govori že o pravcatem oderuštvi, o izmozgavanju širokih plasti prebivalstva. In vendar

ima oblast v zakonu ne samo možnost, ampak celo dolžnost uravnavati cene in preprečevati čezmerne dobičke.

Visokospoštovani gospod ban! Da ne boste morali misliti, da je ta trditev pretirana, blagovolite se po svojih organih prepričati o naslednjih dejstvih:

1. Živina na sejmih je danes po 3—4 Din kg žive teže, boljši voli po 5—6 in le izjemoma se plača kak par po 7 Din kg; meso je po 16 do 20 Din, boljše po 24 Din, in brez kosti celo po 34 Din za kg; teleta so po 6—8 Din, meso pa po 20—24 Din kg, itd.

2. Pšenica je po 150 do 160 Din za 100 kg, moka po 300 Din, kruh še vedno po 5 Din kg, najcenejše po 4.50 Din. Zemlje tudi niso nič večje in stanejo ravno toliko.

3. Vino prodajajo vinogradniki po 2—3 Din, najdražje po 5 Din za liter; v gostilnah se toči še vedno po 16 do 20 Din. Znani so tudi primeri, ko je gostilničar kupil dobro vino po 3.50 Din za liter, prodaja ga pa po 24 Din liter.

In takih primerov bi se lahko naštel celo vrsto.

4. Če se gre v gostilno, so jedi in pijače ravno tako drage, kakor pred štirimi leti, četudi so cene pridelkom izredno padle.

V drugih banovinah so obrtniki sami uvideli težki položaj in znižali cene živilom.

Visokospoštovani gospod ban!

Slovenski kmet je ob koncu svojih moči. Nima več možnosti, da bi svoje pridelke tako vnovčili, da bi dobil sredstva za plačanje davkov in obresti

dolgov. Nima pripomočkov za nabavo kmetijskih potrebščin, umetnih gnojil, orodja in strojev, da bi ž njimi vzdržal svoje kmetijsko gospodarstvo v rentabilnosti. Posledica je splošno propadanje ne samo kmetij, ampak tudi rodovitnosti zemlje. Kdo bo plačeval davke, če se kmeta spravi v propast?

Jasno je, da treba v najkrajšem času kmetu pomagati, da ne bo prepozno. Zato Vas, visokospoštovani gospod ban, prosi glavni odbor Kmetijske družbe, da ukrenete takoj naslednje mere:

1. Naj se začne strogo izvajati zakon o regulaciji in maksimiranju cen, da se odpravi oderuštvo.

2. Naj se navzlic obrtnemu zakonu dovoli nadrobno prodajo mesa kmetovalcem, oziroma njih za drugam in drugim kmetijskim korporacijam na stojnicah poljubno v vseh mestih in trgih in industrijskih središčih tudi po obrtno izvežbanih osebah.

3. Naj se vinogradnikom dovoli prodajo njih lastnega vina brez plačanja trošarine poljubno po vseh nevinorodnih krajih, posebno v mestih in industrijskih središčih.

4. V kolikor bi te mere presegale kompetenco banske uprave, naj skuša ta pri ministrskem svetu doseči te olajšave in to čimprej, kajti gospodarska kriza se naravnost katastrofalno zaostruje.

Namen tega predloga glavnega odbora ni pritiskati na cene živlenskimi potrebščinam in zniževati življenjski standard, ker je to naloga drugih slojev prebivalstva; ampak s tem, da se kolikor toliko približajo nakupne in prodajne cene, hoče omogočiti manj premožnim in revnejšim slojem lažjo nabavo živil in s tem večji konsum, kar bi prišlo kmetovalcem v korist, ker bi lažje in po primernejših cenah spravili svoje pridelke v denar.

Glavni odbor Kmetijske družbe dobro ve, da ste, visokospoštovani gospod ban, zelo naklonjeni kmetijstvu, zato tudi pričakuje, da boste v zgoraj navedenem oziru sklenili, kar je najbolj nujno, da se vsaj kolikortoliko omili današnja izredno ostra gospodarska kriza, preden bo naše kmetijstvo popolnoma izčrpano.

Glavni odbor Kmetijske družbe v Ljubljani.

Pridobitev pašnikov in gozdov iz agrarne reforme.

Ing. R. Lah.

V prejšnji številki „Kmetovalca“ smo objavili glavne smernice novega zakona za likvidacijo agrarne reforme. Tedaj še nismo imeli tega zakona v rokah, ki je izšel v „Službenih Novinah“ dne 26. junija t. l. Zato smatramo za potrebno, da opozorimo agrarne upravičence na zelo važen § 24. tega zakona, ki jim daje pravico tudi do pašnikov in gozdov. Rok za prijavo je pa zelo kratek in poteče že 26. julija t. l.

Po tem paragrafu so občine, zemljiške zajednice, imovinske občine (srenje) in skupine kmetov kot pravne osebe lahko agrarni upravičenci za tiste pašnike, ki niso sposobni za drugo kmetijsko kulturo.

V tistih krajih pa, kjer je pomanjkanje obdelanega zemljišča in kjer je prebivalstvo navezano na gozdno gospodarstvo, ali so pa zemljišča zaradi podnebja neprimerna za obdelovanje, tam morejo zgoraj navedeni agrarni interesi postati **agrarni**

upravičenci za gozdove, če so jim potrebni za pašo, za preskrbo s kurivom in gradbenim lesom, za domačo industrijo itd. Izvzeti so pa gozdovi meščanskih korporacij in cerkvenih veleposestev, ki so po § 10. tega zakona izločeni. Ta določba velja za področje vse Dravske banovine, vendar pa pridejo v poštev samo tisti gozdovi, ki presegajo 1000 ha.

Posebno važna je točka 6. istega paragrafa, ki določa rok, do katerega je treba vložiti prošnje za dodelitev pašnikov in gozdov. Ta rok je odrejen od 30 dni potem, ko stopi ta zakon v veljavo, torej **do 26. julija t. l.** — Do tega roka morajo zgoraj navedeni agrarni interesi predložiti svoje prošnje za dodelitev pašniškega in gozdnega zemljišča preko banske uprave ministru za poljedelstvo, ki bo v sporazumu z ministrom za šume in rude odredil potreben postopek ter bo v sporazumu s predsednikom ministrskega sveta donesel končno rešitev v roku 6 mesecev. **Po tem roku, t. j. po 26. juliju t. l. se nobena prošnja ne bo več upoštevala.** Zato se agrarni upravičenci, ki pridejo v poštev pri razlastitvi pašnikov in gozdov, opozarjajo na to določbo, da ne zamudijo navedenega roka, ker bi pozneje bila vsaka prošnja brezuspešna.

Letošnja kmetijska razstava na Ljubljanskem velesejmu.

Fr. Kafol.

V času od 29. avgusta do 9. septembra t. l., ko bo na Ljubljanskem velesejmu velika razstava tujskega prometa v Dravski banovini, te izredno važne prireditve našega občega gospodarstva, se hoče ob tej priliki pokazati tudi nekatere najvažnejše kmetijske panoge, ki so s tujskim prometom tesno v zvezi.

Prireditve imajo namen, ne samo tujcem, temveč tudi predvsem našim kmetskim gospodarjem pokazati, kako smo napredovali in se moramo z največjo vnemo poprijeti, da bomo v tej težki gospodarski krizi naše pridelke lažje spravili v denar in tako izboljšali težavno gospodarsko stanje.

Program kmetijskega oddelka je:

1. **Vinska razstava**, ki bo obsegala prodajo vina, in sicer namiznega in buteljčnega, bo nudila obiskovalcem priliko, da se pouče o kakovosti naših prvovrstnih domačih vin. Zastopana bodo vsa vina iz najvažnejših vinskih okolišev bivše mariborske kakor tudi ljubljanske oblasti. Vina se bodo točila v malih kozarcih in tudi kupčija se bo lahko sklepala ob tej priliki. Razstavo bo organiziralo Vinarsko društvo v Mariboru.

2. **Mlekarska in sirarska razstava** bo obsegala prodajo najraznovrstnejših mlečnih izdelkov, sira in masla, pa tudi propagando za večjo uporabo mleka v naših krajih. Ne le z zdravstvenih ozirov, temveč tudi s splošno gospodarskih vidikov se hoče propagirati večjo uporabo mlečnih izdelkov in pokazati smoterno produkcijo združnim potom. Prodajal se bo sir na debelo in drobno, istotako tudi kislo mleko jogurt, kefir itd. Razstavo bo organiziralo Centralno mlekarsko društvo v Ljubljani.

3. **Čebelarica razstava**. Naši čebelarji bodo zopet razstavili svoje letošnje pridelke. Dana bo vsakemu prilika, ki ceni uživanje medu, da se o pravem času preskrbi z medom. Ta del bo nudil tudi

marsikaj poučnega, za kar se naši čebelarji najbolj zanimajo.

4. **Razstava zelenjave** bo pokazala našim zelenjadarjem, pa tudi kmetijskim vrtnarjem, katero zelenjavo moramo v današnjem času gojiti s posebnim ozirom na pospeševanje tujkega prometa. Gotovo je važno tudi vprašanje vpeljave dobrih sort za večje pospeševanje te panoge. Priznani zelenjadarji bodo razkazali tukaj svoje uspehe zadnjih dveh let.

5. **Razstava perutnine in kuncev.** Perutninarstva razstava hoče pokazati umno rejo perutnine po najmodernejših vidikih, t. j. z odbiranjem ali s selekcijo živali po nesnosti. Znano je, da donaša perutninarstvo v naših krajih velike dohodke, ki pa žal v zadnjem času silno nazadujejo, in to največ vsled predrobnih jajc. Izgubili smo zaradi tega največje odjemalce v inozemstvu. Ta del razstave bo jako poučen, ker bodo razstavljene živali samo od priznanih rejcev, članov selekcijskega perutninarskega odseka Kmetijske družbe.

Temu priključena bo tudi **razstava kuncev** odseka za kuncerejo. Tudi ta razstava hoče pokazati rejo najrazličnejših priznanih pasem domače reje in izdelkov. Kunci bodo razstavljeni v ličnih kletkah.

Samoobsebi umevno je, da bodo na Velesejmu razstavile tudi razne priznane tvrdke **kmetijske stroje in gospodarsko orodje.** Razstavljeni bodo različni stroji, ki jih uporabljamo v poljedelstvu, mlekarnstvu, vinarstvu in pri drugih gospodarskih panogah. Večina strojev bo na licu mesta v obratu, tako da se bodo lahko posamezniki prepričali o njih uporabnosti.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 1. Moj sosed ima kokoši, toda nikakega zemljišča. Njegove kokoši uhajajo na moj travnik ter mi uničujejo travo. Opozoril sem ga, naj jih zapre, pa mi je odgovoril, da ima kokoš prosto pot in gre lahko kamor hoče. Ali ima kokoš prosto pot na tuja zemljišča? (B. Z. v I.)

Odgovor: Kokoš je domača žival, ki jo mora lastnik držati le na svojem zemljišču. Puščanje perutnine na tuj svet, je po deželnem zakonu za obrambo poljščine kaznivo dejanje, ki se kaznuje z globo kakortudi s povrnitvijo vse škode, ki jo povzročajo kokoši. Po tem zakonu je župan upravičen kaznovati krivca in zahtevati od njega, da povrne vso škodo, ki so jo njegove kokoši povzročile na tujem svetu. Župan razsoja v družbi z dvema prisodnikoma in njegovi razsodbi se mora ukloniti vsak občanar. — Nikakor ni pa res, da bi smela kokoši iti poljubno na tuj svet. L.

Hmeljarstvo.

Osipanje, trebljenje in obrezovanje.

M. G. Jankovič.

Vsak hmeljar dobro ve, da spomladi, ko odbira in napeljuje trte na opore, ne sme opor postaviti tik hmeljske korenine, temveč vsaj 30 cm vstran in potem pri napeljavanju izkopati plitev jarek od korenike do opore, položiti notri vodoravno trte in jih zasuti ter šele potem napeljati in privezati navpično na oporo. Ta edini pravilni način napeljavanja trt pa zahteva precej časa in dela ter pride zato tudi razmeroma drago. Ker pa si mora v današnjih slabih časih vsak hmeljar prizadevati čim bolj znižati pridelovalne stroške, je tudi omenjeni način napeljavanja trt izvesti čim ceneje in enostavneje, pa vendar enako dobro in pravilno.

V ta namen že spomladi pri napeljavanju trte položimo kar enostavno povrhu zemlje vodoravno do opore ter jih privežemo. Kopanje jarkov in zasipanje trt si pri tem popolnoma prihranimo. Ko pa je hmelj že nekoliko odrasel, do 50 cm visoko, pa ga kar hitro **plitvo osujemo**, tako da pri tem zasujemo vodoravno od korenike do opore ležeče korenine. Tako smo si s cenejšim vprežnim delom prihranili drago in zamudno ročno delo. Naši hmeljarji se sicer že poslužujejo tega načina, vendar pa večinoma to osipanje izvršijo prepozno in tako ne dosežejo več v polni meri zaželenega uspeha. To **prvo osipanje** je treba vedno izvršiti čimprej, ko je hmelj le toliko odrasel, da je osipanje sploh mogoče in vedno le plitvo, ker previsoko osipanje bi v tem času več škodilo kakor koristilo in lahko imelo za posledico tudi hiranje cele rastline.

To osipanje pa ne bo zadoščalo in moramo hmelj pozneje, zadnji čas pred cvetom, še enkrat in tedaj res **pošteno in visoko osuti.** Znano je, da se pri nekaterih drugih naših kulturnih rastlinah zadnje čase osipanje več ne priporoča, češ da je nepotrebno. Pri hmelju pa so ponovni tozadevni poskusi dokazali, da osipanje zelo ugodno vpliva na obilnost in kakovost pridelka; zadnji čas pred cvetom visoko osut hmelj da namreč obilnejše pridelke, bolj pravilno oblikovane in enakomerne kobule z večjim obsegom lupolina. Kakor vsako drugo delo v hmeljskem nasadu, moramo tudi to **prvo osipanje** izvršiti pravočasno, čim pozneje, vendar pa vsekakor še preden začne hmelj odganjati cvetne nastavke. Seveda moramo osipati vedno le ob lepem vremenu, ko je zemlja že dovolj suha, ne pa dokler imamo še blato na njivi. S tem osipanjem, ki je zadnje delo pred obiranjem v hmeljskih nasadih (le škropiti bo morda še treba, če se pojavi rdeči pajek, bolhači ali stenice na kobulah), tudi temeljito zatremo še enkrat ves plevel, tako da so nasadi v času cveta in zorenja, ko ne smemo več okopavati, lepo čisti vsakega plevela.

Še eno delo, ki ga hmeljarji radi precej zanemarjajo, imamo v hmeljskih nasadih, namreč trebljenje ter obrezovanje ali pinciranje hmelja.

V prvi vrsti moramo trebiti koreniko, iz katere tudi še pozneje, ko smo že odbrane trte napeljali ter ostale porezali, še vedno odganjajo novi poganjki. Vse te nepotrebne poganjke moramo vedno takoj prav pri zemlji čimprej porezati, ker samo odvzemajo rastlini potrebno hrano in tvorijo gnezda raznih boleznih in škodljivcev. Koreniko moramo trebiti često in vse dotlej, dokler ne preneha odganjati novih poganjkov.

Tudi pri napeljanih trtah se moramo večkrat poslužiti ostrega noža ali vrtnih škarij, ako hočemo dobiti pridelek pravilno oblikovanih in enakomernih kobul. Spodnje panoge namreč, ki odganjajo iz napeljanih trt, navadno nič ne rode ali pa le majhne in prazne kobule. Ponovni tozadevni poskusi so dokazali, da se na zalistnikih, ki izvirajo iz pazduh listov na panogah drugega ali tretjega reda, razvije več in navadno tudi lepših, pravilneje oblikovanih in enakomernih kobul.

Zato pa vse nerodne spodnje panoge obrežemo, otrebimo ali pinciramo, in sicer do 1 m višine za prvim parom listov do 1½ m visoko za drugim, vse nadaljnje, kolikor visoko dosežemo, pa za tretjim parom listov. Na ta način pospešujemo razvoj rodni panog, obenem pa povzročimo, da hrana, ki jo črpajo korenike iz zemlje, čimpreje dospe prav do vrha rastline ter se kobule tudi tukaj popolnoma in enakomerno razvijejo.

Naši hmeljarji obrezovanje ali pinciranje vse preveč zanemarjajo. Zato pa tudi najdemo vsako leto

na eni in isti rastlini prav vse vrste kobul od najmanjših (muhe) pa do največjih. S pravilnim in pravočasnim obrezovanjem pa bi dosegli mnogo enakomernejši pridelek, ki bi ga vedno lažje in po višji ceni spravili v denar, pocenili pa bi tudi obiranje, ker bi bilo treba dosti manj prebirati. Nikdar in nikoli pa ne smemo oguliti z napeljanih trt vsega listja do 1 m ali še več visoko, kakor so to hmeljarji v prejšnjih časih radi storili in je semtertja še danes opaziti tako oguljen hmelj.

Za trebljenje korenike kakor tudi obrezovanje ali pinciranje se moramo vedno poslužiti ostrega noža ali vrtnih škarij in nikdar pogankov ali panog kar trgati ali lomiti, ker s tem povzročimo nepotrebnem rastlini težke rane, ki se le počasi celijo.

S pravilnim in pravočasnim osipanjem, trebljenjem korenike in pinciranjem bomo prav izdatno izboljšali in izenačili pridelke našega hmeljskega nasada in na ta način brez dvoma tudi vedno lažje prodali in dosegli višjo ceno.

Sadjarstvo in vrtnarstvo.

Slovenci lahko menda čakamo.

Ing. Skubic.

Po poročilu kralj. banske uprave Drinske banovine kmetijskemu ministrstvu, je akcija za pobiranje kaparjev s karbokrimpom prav lepo uspela. V vseh srezih je okuženost zmanjšana skoro za 70%. Delno le na posameznih krajih opažajo okuženost na starikavem drevju, medtem ko so novi in mladi nasadi že brez kaparja. S tem pa, da je uničen kapar, še niso bili kmetje zadovoljni, ampak so začeli slive okopavati, obrezovati, gnojiti in beliti z apnom. Zadnje leto so sadjarji Drinske banovine nasadili zopet 884.300 slivnih drevesc. Tako bo v kratkem slivarstvo te banovine popolnoma obnovljeno.

Pa pogledimo, kako izgledajo naši češpljevi in slivni nasadi! Mah, lišaji, kaparji, suhi vrhovi — vse nadloge so na drevju, a naš napreden (kot radi rečemo) kmet tega še ne vidi! In ko se razpravlja o vprašanju obveznega zatiranja škodljivcev, se to vprašanje pri mnogih činiteljih, ki so dolžni pospeševati sadjarstvo, kratko obravnava in iz tega nič ne nastane! Le zakaj imamo toliko podružnic, raznih društev, občinske kmetijske odbore itd.? Drinska banovina nas naravnost osramoti. Komur je kaj do napredka, ta naj dela vsaj po vzoru sadjarjev Drinske banovine. Pri nas pa kmalu ne bo več tega drevja, če bom držali roke križem, pa se smatrali za napredne. Ta naprednost je pa glede sadjarstva še najlepše dokazana s tem, da se nihče ni odzval vabilu v zadnjem odstavku članka: „Vprašanje obveznega zatiranja škodljivcev na sadnem drevju“, priobčenega v 1. in 2. številko letošnjega „Kmetovalca“. Le zoper zajca so nastopali povsod, drugih škodljivcev — ki jih tudi menda ne kaže prezirati — pa ne vidimo. Tako smo „napredni“.

Korenček.

Josip Strekelj.

Rumeno in belo korenje za krmo je poznano v naših krajih iz davnih dni. Ko je bila ljudska prehra-

na enostavnejša in manjšega izbora, je bilo korenje važno živilo. Se dandanes pride ta sorta korenja ponekod na mizo, kjer so starejše gospodinje. Ne tako pa pri mlajših.

Naša domača sorta rumenega korenja si je pridobila sloves preko državnih mej. Saj je bilo pred leti živahno popraševanje po tem semenu, žal pa, da so dobavitelji to kupčijo skvarili s prodajo najrazličnejše manjvredne mešanice, kakršne trg ne mara.

Kot krma pride korenje v poštev pri vseh domačih živalih. Mnogi gospodarji ga pa polagajo najraje konjem, ker se po njem zelo opomorejo. Za ljudsko prehrano so pa vrtnarji vzgajali razne sorte rdečega korenja, ki mu pravimo korenje za juho, ali še boljše **korenček**. Te sorte so po obliki nekatere dolge, druge pa kratke in jajčaste. Korenček je mnogo boljši od navadnega korenja, pa tudi rdeča barva ga dela bolj privlačnega. Zato damo v kuhinji prednost korenčku pred korenjem. Priporočljive sorte so: brunšviški dolgi, pariški kratki, frankfurtski srednjedolgi, najbolj je pa cenjen ovalni nantiški.

Za zgodnji pridelek sejemo korenček v zavetne lege zgodaj spomladi, čim dopuščajo vremenske prilike; pozneje ga pa sejemo v obrokli do konca meseca julija. Od zadnje setve doraste do zime dovolj pridelka, ki ga za pomladansko uporabo pustimo čez zimo kar na mestu v zemlji. Da ne pozebe, ga pokrijemo s steljo. Zgodaj sejani korenček pa, v kolikor se ga ni porabilo tekom poletja v kuhinji, skoplremo v jeseni ter znesemo v klet, ali pa ga na vrtu spravimo v kup, odenemo s slamo in zakopljemo.

Korenčku ne gnojimo neposredno, ampak ga posejemo na eno ali dve leti prej pognojeno zemljo. Kali pa zelo počasi, t. j. tri do štiri tedne. Zaradi lažjega in cenejšega okopavanja in pletve, pa tudi zaradi manjše uporabe semena in boljšega pridelka, ga moramo sejati na vrstice, ki naj bodo po 20 cm narazen. Ker je seme drobno, ga podkopljemo samo 1 cm globoko in z lopato, ali z desko potlačimo setev. V luknjičasti, rahli zemlji ne kali nobeno seme rado, najmanj pa korenje in njemu sorodne rastline. Ko nekoliko odraste, ga prepulimo in razredčimo, da ostane v vrstah po 5 do 8 cm narazen.

Škodljivci korenčka so **strune**, ki so ličinke poljske pokalice (*Agriotes lineatus*). Nastavljamo jim kosčke krompirja, da zlezejo vanje ponoči. V zgodnjih jutranjih urah jih poberejo in zažgemo. Velik požeruh je tudi znani **voluhar**, ki mu ponekod pravijo krtica.

Priprava korenčka v kuhinji je v surovem in kuhanem stanju raznovrstna. Da bo več zdravja v družini, naj ga gospodinje - matere pogosto pripravljajo.

Velevažni sklepi glavnega odbora SVD.

Ing. Jos. Skubic.

Dne 29. junija t. l. se je vršila v Zidanem mostu seja glavnega odbora SVD in po seji se je vršil sadjarski sestanek, ki so se ga udeležili poleg članov glavnega odbora tudi zastopniki štajerske sadjarske zadruga v Mariboru, društva sadnih trgovcev v Mariboru in nekateri dobri praktični sadjarji.

Poleg običajnega programa seje so bile prav posebno važne sledeče tri točke:

1. Revizija sadnega izbora za Dravsko banovino.
2. Določitev časa za obiranje sadja.
3. Sadne razstave.

K prvi točki je podal referat ing. Skubic, referent za sadjarstvo pri kralj. banski upravi. Glavni odbor in navzoči zastopniki so v mnogih točkah po temeljiti debati črtali iz sadnega izbora za banovino skoraj vse sorte, ki niso bile doslej v sadnem izboru za banovino. Od jabolčnih sort dosedanega izbora pa so črtane sorte: Jakob Lebel, gdanski robač in damasonski kosmač. Sorte jabolk prekmurskih sadnih izborov se bodo definitivno obravnavale jeseni v Ptuj u o priliki sadne razstave in izrednega običnega zbora SVD, ki bo sklepal o sprejemu izbora. Enako so bile črtane vse sorte hrušk in sliv, ki niso bile doslej v sadnem izboru. Vsled take korekcije izborov bodo področja posameznih srezov izgubile nekaj sort, kar pa bo izvedbi standardizacije le v korist.

Poleg gornjega se je nadalje sklenilo delovati na to, da se goji v drevesnicah drevje v sledečem medsebojnem razmerju: jablane 70%, hruške 9%, črešnje in višnje 6%, marelice 1%, breskve 5%, orehi 3%. Odstotki se niso določili za kostonj, lešnike in jagodičevje.

Da se izbor čimbolje uveljavi, je glavni odbor na predlog ing. Skubice sklenil še sledeče:

1. Društvo bo pozvalo preko drevesničarskega odseka in preko podružnic drevesničarje, da že letos okulirajo le sorte izbora;
2. društvo priporoča svojim podružnicam, da cepijo le sorte izbora svojega sreza;
3. drevesničarski odsek društva priporoča vsem svojim članom, da pošljejo naročnikom le one sorte, ki so določene za srez, iz katerega je naročnik;
4. vsak drevesničar naj vpelje drevesnično knjigo;
5. v vsakem srezu naj se napravi pri najzanesljivejših sadjarjih matične nasade, iz katerih se bodo dobivali cepiči za drevesnice in za precepljanje sadnega drevja.

Enako je bilo sklenjeno, da se naj v drevesnicah goji največ 10% poletnih in jesenskih hrušk in jabolk, ker bo tako število popolnoma zadostovalo, da se krije domače potrebe. Ker imajo nekateri srezi tudi stranske sorte, se je sklenilo gojiti teh v drevesnicah največ 15%, a ostalo vse glavne sorte.

Po teh sklepih je podal drugi referat ravnatelj g. Jos. Priol o določitvi časa za obiranje sadja. Čas za posamezne sorte je določen na podlagi mnogoletnih izkušenj na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Čas je merodajen le za najlepše

kraje, drugod (v zmernem in mrzlem pasu ter v hladnejših predelih toplega pasu) se bo moralo sadje obirati za trgovino še kasneje. O tem bomo še pisali.

Glede razstave v Ptuj u se je glavni odbor strinjal s sklepi seje podružnice SVD v Ptuj u, ki so že znani z objavo članka „Seja podružnice SVD v Ptuj u“ na strani 190., št. 12. letošnjega „Kmetovalca“, na katerega ob tej priliki opozarjamo zlasti funkcionarje vseh zainteresiranih kmetijskih korporacij.

Program seje v Zidanem mostu je bil tako obširen, da se ga ni moglo vkljub vsednevni seji absolvirati.

Notice.

Važnost hladilnih vagonov cenijo tudi Italijani prav močno. Letos jih bodo imeli že celih 2000. To pa niso vagoni za vsakovrstno blago, ampak so namenjeni le za prevoz zelenjave, sadja in cvetja. Kaj pomaga Italijanom v gospodarskem zmislu tako število vagonov, si moremo komaj misliti, razen takrat, ko jim štejemo lepe denarje.

Ing. Sk.

Škoda vsled pozebe v zimi 1928./29. ocenjujejo in ugotavljajo po drugih državah. Naše korporacije pa niti ne vedo, koliko drevja imajo člani in navadno tudi ti sami ne vedo, koliko ga je, kaj šele, da bi vedeli katerih plemen in sort.

Ing. Sk.

Ali bomo tekmovali s Kanado? Po „Poljoprivrednem Glasniku“ posnemamo, da je Britska Kolumbija najznačilnejša in najpomembnejša sadjarska pokrajina na svetu. L. 1930. je izvozila 4.322.000 zabojev jabolk in zanje vtaknila v žep 55 milijonov dolarjev. Nova Skotlandija je izvozila 1 milijon sodov jabolk v vrednost 2.75 milijonov dolarjev, a Ontario 526.000 sodov za 1.853.000 dolarjev. Na predlog predsednika Zveze sadjarjev se bo osnovala centrala za prodajo jabolk. Ta centrala jim bo prihranila kar 400.000 dolarjev stroškov, ki bi bili brez centrale večji v zvezi s pakovanjem in izvozom sadja. — Tudi nam ne bodo kar sameodsebe letele pečene piške v usta! Tako si razlagamo gornje številke, sicer si jih naj pa vsak po svoje, bodisi prav ali napačno.

Ing. Sk.

Ptice tudi rade zobljejo črešnje. Mi pticam privoščimo gosenice, muhe, mrčes sploh. Privoščimo jim tudi še marsikaj drugega, a sadje imamo vendarle rajše sami. Zato nam ni všeč, če razni tiči tudi zobljejo črešnje. Ptice z dvema kriloma pa le preganjamo vsaj s tem, da jih plašimo z zrcali. V ta namen obesimo v času zorenja sadja na veje razne blesketajoče predmete. Te ziblje veter. Svetloba se odbija na teh pravih ali nepravih zrcalih, križajoča se svetloba pa zadeva ptice in jih plaši. Vsem „tičem“ pa s takimi zrcali seveda nismo kos, kar nam priča letošnji žalostni dogodek na Orlih.

Ing. Sk.

Kmetijsko ministrstvo v Nemčiji nagrajuje sadjarje, ki jim je zima v l. 1928./29. uničila sadno drevje, če posade od 1. X. 1930. dalje vsaj 25 dreves. Saj pa je tudi bilo od 3.128.000 jablan poškodovanih in uničenih 620.000, hrušk 399.000 (178.000), sliv 1.225.000 (488.500), črešenj 1.158.000 (316.000). Velike so izgube in ni čudno, da to Nemce skrbi. — Pri nas so bile podobne akcije v Prekmurju v velikem obsegu l. 1929., ko je omogočila bivša oblastna samouprava v Mariboru dobavo velikega števila sadnega drevja po znižani ceni in lani, ko je tako akcija podprla kralj. banska uprava. Letos se pripravljata taka akcija za čabarski okraj.

Ing. Sk.

Pravilnik o izvozu sadja. Trgovinski minister je izdal pravilnik o izvozu sadja. Upajmo, da bo ta pravilnik končno prisilil sadjarje, da bodo pravilno spravljali sadje. Če ne bo sadje pravilno spravljeno in pripravljeno za prodajo, ga trgovci in drugi kupci, ki sadje izvažajo v tujino, gotovo ne bodo kupovali, ker ga ne bodo mogli izvoziti. Njim bo namreč stopila pri izvozu na prste posebna kontrolna komisija, oziroma kontrolni organ. Če bo ta v zmislu pravilnika zabranil izvoz, tedaj bo hudo udarjen izvoznikar — pa tudi lahko še bolj sadjar. Zato pa delajmo prav, tako kakor se nas uči in kot zahteva omenjeni pravilnik, pa bo za vse prav. V ta namen takoj ku-

pimo Priolovo knjigo: Spravljanje, razbiranje, vlaganje in shranjevanje sadja. Po knjigi se pa tudi ravnajmo. **Ing. Sk.**

Italijani prepričujejo svet, da je sadje Južne Italije po kakovosti enakovredno drugemu sadju. Kupci namreč tega ne verujejo in zato sadja iz teh krajev tako ne cenijo. Kajpada to Italijane skrbi, ker bi tudi radi ne samo prodali, ampak drago prodali tudi sadje iz teh svojih siromašnih dežel. Da dokažejo enakovrednost tega sadja z drugim, je napravil rimski sadjarski zavod v Foggi poizkusen nasad 6000 mladih dreves, ki jih po posebnih metodah vzgajajo, gnoje in namakajo. — Naše sadje pa je priznано prvovrstno, le da mu mi kvarimo sloves. Italijan bi rad prepričal svet o stvari, v katero svet ne veruje, mi pa žlahten sad sami mrcvarimo. Le kdaj bo prevladal pri vsakem našem kmetu pravi razum? Italijan razmišlja, kako bi v neprimernih krajih gojil sadje, mi pa imamo najlepših leg na tisoče ha, pa držimo roke križem! Ni čudno, da nas svet tako malo ceni! **Ing. Sk.**

Dob pri Domžalah. Na praznik, 14. maja t. l. sta priredili kmetijska in sadjarska podružnica predavanje o sadjarstvu v šoli. G. nadučitelj Mayer je otvoril predavanje, nakar je po-

jasnjeval strok. tajnik Kafol iz Ljubljane razna najvažnejša dela v sadonosnikih. Poljudno je bilo pojasnjeno: škropljenje drevja z različnimi sredstvi in ravnanje z njimi, predvsem z arzenovimi preparati, gnojenje drevja s hlevskim gnojem in mešanim gnojilom nitrofoskalom ter okopavanje. Po predavanju se je vršil razgovor o raznih delih v sadonosnikih, nakar je g. Mayer z lepim nagovorom zaključil prireditve.

Opazovanja v sadjarski tehniki. Kakor poroča E. Junge iz Geisenheima v listu „Geisenheimer Mitteilungen“, oškodujejo karbolinejeva sredstva cvetno popje in tako zmanjšajo sadni pridelek. Cvetno popje vsled škropljenja v sredini porčni in nato odpade. Sadjarska šola v Geisenheimu je napravila take poskuse in pri tem ugotovila, da je razvilo ne-škropljeno drevje mnogo več cvetja, kakor pa škropljeno. Končni vzrok tega pojava se še proučuje in upajmo, da tako dobimo točno oceno o pravi gospodarski vrednosti karbolinejevih sredstev z ozirom na rodovitnost drevja. Rasti po omenjenemu poročilu ta sredstva ne škodujejo. Prinašamo gornje ugotovitve zaradi tega, da se navadimo vsako naše delo ocenjevati. **Ing. Sk.**

Vinarstvo in kletarstvo.

Splošno stanje našega vinogradništva.

Lovro Petovar.

(Referat na III. vinarskem kongresu v Mariboru, dne 10. maja 1931.)

Če pregledamo zadnja leta našega vinarskega gospodarstva, vidimo, da je z letom 1928. začela naša kriza. To leto nam je dalo skoraj brez izjeme slabše vino, pri katerem je cena znatno padla ter so vsi tisti, ki so s tem letnikom s prodajo zaostali in prišli ž njim v l. 1929./30. ali še pozneje, izkupili tako malo, da je bilo leto 1928. zanje absolutno pasivno, medtem ko so drugi, ki so prodajo v prvem letu izvršili, še prišli na svoj račun, povečini brez amortizacijske kvote, o kakem dobičku pa seveda ni bilo govora.

Hudo nam je prizadela zima 1928./1929., ki nam je popolnoma uničila mnogo trsja, pri drugem pa povzročila, da je bil letnik 1929. kolikostno izredno slab, če je bil kakovostno tudi prav dober. Navzlic temu, da so bile cene tega letnika do sredi leta 1930. prav dobre, je bil izkupiček pri večini vinogradnikov tako majhen, da je v največ primerih kril le efektivne izdatke.

Po drugih vinskih predelih naše države, pa škoda po mrazu ni bila tako huda, kakor pri nas v Dravski banovini, tako da so imeli v letu 1929. primerno trgatve in to je bila za nas katastrofa. Mislili smo, da bo letnik 1929. vsled male množine pridelka hitro pokupljen — a motili smo se. Vina iz drugih predelov države so naše vino v domačih krajih močno izpodrinila, tako da so cene proti trgatvi 1930. v tem letniku začele padati, medtem ko so v tem času cene letnika 1928., v kolikor ga je še bilo, padle za 50—60%.

Trgatve letnika 1930. je bila kolikostno srednja, kakovost primerna. Cene so padle na nižino, pri kateri v največ primerih vinogradnik več računa ne najde.

Naši stroški so skoraj, lahko bi rekli, iz leta 1927. stabilizirani, delavske mezde in vsi drugi stroški se pri racionalni obdelavi ne dajo bistveno znižati. Poleg tega pa se je marsikateri vinograd izrodil in ga je treba obnoviti. Vino pa ne le, da je v ceni izredno padlo, ga je danes sploh težko prodati in vinogradnik stoji pred najtežjim gospodarskim problemom od uničenja vinogradov po trtni uši sem.

Nekako taka je današnja slika.

Marsikateri bo rekli: „Kje pa so rezerve iz relativno dobrih let?“ Teh rezerv ni. Med vojno je propadel inventar, hiše se niso popravljale, nastala je splošna draginja, treba je bilo dokupiti, kar je manjkalo, in v te svrhe se je uporabila rezerva.

Naš pridelek v Dravski banovini bi se z izvozom, v kolikor ga imamo, in pri normalnem konsumu doma lahko uporabil, osobito pri cenah, ki so danes.

Toda huda gospodarska kriza v splošnem, ki je potisnila kupno moč konsumenta izredno navzdol, poleg tega neprimerne obremenitve vina z javnimi dajatvami, so znižale konsum neprimerno.

Ne smemo pa spregledati še nadaljnega velikega vzroka naše krize. Našemu konsumentu manjka vsak lokalni patriotizem. Medtem, ko ne najdemo za splošni konsum v Dalmaciji, v Banatu, v Srbiji, v Zagrebu in ostalih hrvatskih krajih nobenih drugih vin kakor domačih, vidimo pri nas, da se v velikih konsumnih središčih kakor tudi drugod po deželi proda skoraj več vina iz drugih vinskih predelov države, kakor domačega. To je dejstvo, ki se ne da utajiti in je tudi glavni vzrok naše vinske krize.

Vzrokov za to, ki jih je toliko, ne bom navajal podrobneje.

Vsakdo, ki pozna razmere na polju vinogradništva v naši državi, ve, da je naš donos na oral v Dravski banovini relativno najnižji in vsled tega naši pridelovalni stroški na liter največji. Mi ne pridelujemo teh mas, pri nas znaša pridelek povprečno na oral 15 hl (dobra trgatve), dočim znaša drugod pridelek 40—50 hl na isti površini (srednja

trgatev). Ne moremo torej z drugimi vinorodnimi kraji brez izgube v cenah konkurirati.

Naše Vinarsko društvo budno zasleduje vse to stanje ter skuša sproti doseči ukrepe, ki bi zamogli to krizo omiliti. Tako je včeraj na svojem občnem zboru podrobno obravnavalo vse težnje vinogradnikov, kjer smo sestavili resolucijo, v kateri so izražene naše želje v trdnem upanju na boljšo bodočnost in dal Bog, da ta ni več daleč.

Tretja kop.

Ing. Ivo Zupanič.

Obdelovanje vinogradne zemlje ima splošno dvostranski pomen, in sicer, da rahljamo zemljo in odstranjujemo plevel. Eno kakor drugo je važno pri vsaki kop, prav posebno pa še pri tretji.

Rahljanje zemlje, bodisi globeje ali plitveje, jo napravi zračno, delovno, kar ugodno vpliva na razkranje hranilnih snovi, ki jih damo v zemljo v obliki kakršnegakoli gnojila ali umetnega gnojila. Zrahljana zemlja ohranjuje v sebi vlago, ker zmanjša izhlapevanje, kar je posebno važno v sušnih mesecih; zrahljana zemlja pa na drugi strani tudi lažje sprejme vse padavine kakor steptana. Iz navedenega se jasno vidi korist rahljanja zemlje.

V naših razmerah je vinogradna zemlja že po svoji naravi več ali manj rodovitna, t. j., da najde trs v njej skoro dovolj hrane; okoristijo pa se le-te tudi razne druge rastline, ki jih imenujemo v vinogradu kratkomalo plevel, bodisi, da so na kakem drugem mestu koristne. Stojimo na stališču, da je vinogradna zemlja z vsem svojim prirodnim bogastvom določena za uspešno rast in razvoj samo vinski trti in nobeni drugi rastlini. Že samo iz prirodne rezerve hranilnih snovi, se morejo močno razpasti razni pleveli, koliko bolj, ako je vinograd dobro gnojen, bodisi s hlevskim gnojem, bodisi z umetnimi gnojili. Ako v takih razmerah ne odstranjujemo plevela s ponovnimi kopmi, lahko plevel skorajda prerase trs. Da tako stanje vinograda ne more biti v korist vinski trti in njenemu razvoju, pač mora uvideti vsak vinogradnik.

Plevel v vinogradu jemlje trsju hrano, zadržuje vlago med trsjem ter pospešuje trsne bolezni, kakor peronosporo, oidij in gnilobo grozdja. Plevel pa tudi obsenčuje vinogradno zemljo, ki sprejema zaradi tega manj solnčne toplote in je ne izžareva potem, ko je solnce že zašlo. Izžarevana toplota pa pospešuje razvoj in zorenje grozdja, ki je pri pravilni nizki vzgoji prav blizu zemlje.

Vsa navedena dejstva govore prav posebno za tretjo kop. Obavi naj se v takem času, da je vinograd v dobi zorenja grozdja, t. j. v mesecih september in oktober do trgatve čist in brez plevela. Obavi se naj, če ne prej, vsaj koncem avgusta in začetkom septembra z zanesljivimi delavci, ki pazijo, da z orodjem ne poškodujejo grozdja. Koplje pa se prav plitvo, samo toliko, da se poseka plevel. Zaradi navedenega tretja kop ni težavna in se prav hitro obavi.

Opravičeno se boje nekateri vinogradniki tretje kop, češ, da zrahljano zemljo zlasti v strmih legah kaj rade odnašajo hude plohe v vročih poletnih mesecih, kakor sta običajno julij in avgust.

Temu dejstvu je kaj lahko odpomoči, ako se v teh mesecih zapleveljen vinograd očisti plevela s srpom in je s tem odstranjena nevarnost, da bi plohe odnašale zemljo.

Znano dejstvo je, da se dobi iz vinograda, ki je v času zorenja grozdja in v času trgatve čist in brez plevela, mošte, ki imajo 1 do 1.5% sladkorja več kakor mošti iz zapleveljenih vinogradov v enakih položajih. Preračunano v denar, pomeni to okroglo za en liter 25 do 50 par večij izkupiček, ki se mora izplačati tudi pri najdražjih delavcih.

Vinogradnik, ki je v svojem vinogradu uvedel tretjo kop, jo obavi vsako leto, ker je prepričan o veliki koristi in ugodnem vplivu tretje kop na dobroto grozdja kakor tudi pozneje na kakovost vina.

Vinogradništvo in tujski promet.

Joško Sottler.

Zlahtna je kultura vinske trte in ni čuda, če imajo toliko opevane gorice povsod neko svojstveno privlačno moč za staro in mlado. Čas, ko zori grozdje, prepevajo črički, se oglašajo klopotci in prično škripati stiskalnice — ali ni to čas lirike, čas nežno-čustvenih akordov, na katerih ubranosti in skladnosti se opaja duša in ki nas dvigajo vun iz vsakdanjosti, iz umerjenega ritma enoličnosti, k poletu, kvišku, v višave?

In kaj šele v naših slovenskih gorica! Tako ljubkodomače so, solnčne, vedno smehljajoče, skratka idila med idilami, kakršnim bo težko najti para drugod.

Mi imamo v svojih gorica ne samo svoj bogat zaklad, marveč tudi svoj zaklad lepote, čarov narave in kulturnega dela, vrednih občudovanja in zavidanja.

In škoda je, da mi lepote svojih vinogradov ne pokažemo velikemu svetu, kakor delajo to drugod — na primer v Švici, tej klasični deželi tujkega prometa.

O, tam svojih vinogradov ne opevajo in ne opisujejo zgolj zase, tam trgatev ni jesenski karneval le za domačine, kakor tudi grozdni sok ni samo za vinogradnike-pridelovalce ali kvečjemu le za Švicarje.

V Švici je pač tudi vinogradništvo v službi tujkega prometa in seveda obratno. In šviški vinogradniki, ki niso samo vinogradarji-tehniki, ampak tudi trgovci, vedo zakaj. Tujci, posebno oni iz nevinorodnih krajev, jim poplačajo vse: ogled goric, estetični užitek, ki ga nudijo gorice, v prvi vrsti pa vino in grozdje, ki se konsumira. — Tujski promet pa ima v vinogradništvu in njegovih dobrinah novo, učinkovito privlačnost za tujca, kateremu je Švica itak — tudi drugače — pravi eldorado.

Čitam in pregledujem znano šviško turistično revijo, ki je skoraj v celoti posvečena šviškemu vinogradništvu, v sliki, prozi in pesmi. V raznih jezikih predložujejo turistu lepote šviških goric, slavje ob trgatvi ter ga vabijo in mu slikajo okus, cvetlico in moč vinske kapljice, pridelane na južnih pobočjih snežnikov in gor z večnim ledom.

In mi, naše gorice, naše vino, naša reklama, naš tujski promet? Bojim se, da je odveč vpraševati — v praznino...

V. redni letni občni zbor Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru, 9. maja 1931.

(Dalje in konec.)

Poročilo urednika in upravnika „Naših goric“.

Do meseca julija 1930. je mesečnik „Naše gorice“ urejeval A. Žmavc, ravnatelj v p. Za njim je uredništvo in upravo lista prevzel A. Puklavec, ravnatelj v p. Izdal je 8. št. N. G. 1. 1930, dne 22. avgusta 1930 je sledila njegova nepričakovana smrt. Njegov prerani odhod v večnost vsi vinogradniki prav iz srca obžalujemo, ker bi ga še nujno potrebovali in on bi nam mogel s svojim znanjem mnogo koristiti. Veselili smo se, ko smo ga videli po parletnem presledku zopet pri delu. Slava njegovemu spominu!

Glavni dobor Vinarskega društva po teh naglih izpremembah v uredništvu in upravi „Naših goric“ ni bil v mali za-

družba v Ljubljani. Zaradi združitve listov so se vršile ankete, ki jih je sklicevala kr. banska uprava v Ljubljani, na podlagi katerih je glavni odbor Vinarskega društva v svoji seji dne 2. decembra 1930. sklenil:

1. Ker se kmetijski strokovni isti združijo v skupno glasilo „Kmetovalec“, preneha izhajati glasilo Vinarskega društva „Naše gorice“ z letošnjo decembersko številko.

2. Vinogradniki Dravske banovine potrebujejo samostojno lastno organizacijo, zato Vinarsko društvo za Dravsko banovino v Mariboru ostane.

3. Vinarsko društvo da urednika za vinarski del „Kmetovalca“.

V „Kmetovalcu“ so za vinarstvo in kletarstvo rezervirane 3 strani in ker „Kmetovalec“ izhaja 14-dnevno, znaša to mesečno 6 strani in odgovarja ta obseg približno $\frac{1}{4}$ vsebine bivših „Naših goric“.

Velik pomen skupnega glasila leži v tem, da se tiska „Kmetovalec“ v veliki nakladi in ga čita mnogo več vinogradnikov kakor bivše „Naše gorice“ in vinogradnik najde v

Sl. 39. Na I. banovinski vinski razstavi in vinskem sejmu v Mariboru.

dregi. Določitev novega urednika in upravnika je bila nujna potreba, da v izdajanju društvenega glasila ne nastane zastoj. S preselitvijo uradov iz Maribora v Ljubljano, so se preselili tudi odlični strokovnjaki, ki bi prišli pri določitvi novega urednika in upravnika „Naših goric“ v poštev.

Glavni odbor Vinarskega društva je tedaj poveril uredništvo in upravo „Naših goric“ društvenemu tajniku. Temu so delo olajšali marjivi sotrudniki, ki jim gre za to prav lepa zahvala.

Ko smo l. 1927. ustanovili Vinarsko društvo, smo bili veliki optimisti, kar je v redu. Računili smo s tisoči članstva in se podračunili. Že iz tajnikovega poročila smo slišali, da je Vinarsko društvo štelu koncem leta 1927. 1376, 1928. 1486, 1929. 1206 in 1930. 1.147 plačujočih članov.

Vidimo, da je članstvo Vinarskega društva, oziroma so naročniki „Naših goric“ od leta 1928. dalje stalno nazadovali. Samostojen list izdajati stane veliko denarja in se izplača le pri večjem številu odjemalcev, ki list plačajo. Za 1200 odjemalcev se tiskanje „Naših goric“ ni več izplačalo. Pokret kr. banske uprave za združitev vseh strokovnih listov v eno skupno, vse panoge kmetijstva obsegajoče glasilo, je Vinarsko društvo iz navedenih razlogov in v splošnem interesu našega vinogradništva toplo pozdravilo in je pristalo tudi na to, da se „Naše gorice“ s 1. januarjem 1931 združijo s „Kmetovalcem“, ki ga v povečanem obsegu naj izdaja Kmetijska

njem dragocene nasvete tudi iz drugih panog kmetijstva, s katerimi se poleg vinogradništva bavi.

Vinarsko društvo je vsled opustitve, oziroma združitve „Naših goric“ izgubilo na članstvu približno polovico, to pa zaradi tega, ker je mnogo bivših članov Vinarskega društva itak organiziranih v Kmetijski družbi in tem potom dobiva „Kmetovalca“. Potom Vinarskega društva je „Kmetovalca“ naročilo le 255 članov.

Končno bi bilo dobro, da cenjeno članstvo Vinarskega društva samo prav pridno prispeva s svojimi članki, poročili in dopisi iz praktičnega vinogradniškega življenja k pestrosti in zanimivosti vsebine onega dela „Kmetovalca“, ki je namenjen za vinarstvo in kletarstvo.

Glavni odbor Vinarskega društva, izvoljen na V. rednem letnem občnem zboru, je objavljen v 11. številu „Kmetovalca“ na strani 176.

Preglednika računov: dr. Ferdo Lašič, odvetnik in posestnik, Maribor, Josip Blažević, sreski kmet, referent v pok., Studenci, Maribor. — **Virilisti s posvetovalnim glasom:** ing. Anton Podgornik, načelnik kmet. oddelka, ing. Josip Zidanšek, šef kmet. odseka, ing. Ivo Zupanič, referent za vinogradništvo, vsi v Ljubljani, banska uprava; ravnatelj banov. vinarske in sadjarske šole, Maribor. *) ravnatelj banov. kmetij-

ske šole, Grm, Novo mesto.*) — Član glavnega odbora in načelnstva je končno urednik društvenega glasila.

*) Lahko delegira k sejam svojega zastopnika, ki se bavi na zavodu z vinarstvom in kletarstvom. — k.

Poročilo o stanju vinogradov.

Maribor, 6. julija 1931. Dolga, toda mila je bila pretekla zima. Sneg v marcu nam je donesl dovolj prepotrebne vlage, toda povzročil je, da se je probujanje narave zavleklo za celih 14 dni. Vlažno in dokaj toplo vreme aprila in deloma suša meseca maja sta izredno ugodno vplivala na razvoj vinske trte. Rodni les pozimi tudi ni trpel in tako so bili podani vsi ugodni pogoji za brezhibno stanje naših vinogradov. Rast je bila takoj iz početka bujna, grozdni nastavek bogat pri vseh trsnih vrstah z izjemo zanemarnjenih vinogradov. Ugodno vreme je povzročilo, da je trta štirinajstdnevno pomladansko zamudo kmalu nadoknadila in je začela cvesti v normalnem času. Cvetenje je vsled še precej lepega in toplega vremena minulo v teku 10 do 14 dni, oploditev cvetja je potekla brez posebnih motenj normalno in tako vidimo danes povsod, kamorkoli pridemo, bogato obloženo vinsko trto. Do predkratkim tudi ni bilo opaziti na vinski trti nobene bolezni. Sedaj se pa že pojavljata peronospora in oidij. Pri peronospori je pomoč skoraj že zamujena, dočim se proti oidiju prav lahko z uspehom borimo. Z v resnici temeljitim in pravilno izvršenim žveplanjem nadaljnje širjenje oidija zaustavimo. Posebno letos je to delo neobhodno potrebno, ker je potek vremena za razvoj oidija (vročina in suša) izredno ugoden.

Obeta se nam torej bogata vinska letina, ki je pa vinogradnik ne more biti prav vesel, če sliši, da se vinski trgovci pogovarjajo med seboj, da bodo letošnji vinski mošt plačevali po 1 Din za liter.

Skrajni čas je, da se vsi vinogradniki organiziramo v Vinarskem društvu, da bomo cene vinskemu moštu in vinu sami določevali, ki vemo, kaj nas pridelovanje stane. Danes pa je stvar taka, da cene našemu pridelku določajo drugi, ki od naših žuljev živijo, vinogradnik pa, ki se trudi od zore do mraka, ne izkupi za svoj pridelek niti toliko, kar znašajo pridelovalni stroški. Posameznik je napram tem razmeram brez vsake moči. Edino v svoji močni organizaciji bi našel močno oporo, tega pa se še žalibog večina vinogradnikov prav ne zaveda. Za vsako pošteno delo gre primerno plačilo. Pri vinu pa je tako: vinogradnik dela zastoj, konsument drago pije, zasluži le vinski trgovec in krčmar. V dopustnih mejah jima zaslužek privoščimo. Smo pa odločno proti smešno nizkim cenam, ki nam jih obetajo, ko še niti ne vemo, kakšna bo kakovost pridelka. —k.

Ljutomer, začetkom julija 1931. Star ljudski izrek pravi, da mora biti na dan 2. julija (obisk. Marije Device) lepo vreme, odnosno vsaj dopoldne brez dežja, ker baje gre na ta dan grozdje k sv. maši. Vendar je letos že zjutraj pričelo rahlo deževati in pravijo, da, ako ta dan predpoldne dežuje, potem grozdje rado odide. Videli bomo, v koliko se bo to letos uveljavilo. Bog ne da, da bi nam odšlo, ker je dosedaj še vse tako lepo in zdravo.

Z drugim škropljenjem smo končali; tudi žveplanje je večinoma gotovo; tam, kjer pa še ni, je potrebno, da ga čim prej izvršimo, kajti tu in tam se najde nekaj oidija in je dobro, da se to delo čimprej in temeljito obavi. Vzemimo za to delo res dobre in zanesljive delavce, ali jih pa po možnosti nadzorujmo, da ne bomo pozneje razočarani, kajti dandanes je že tako, da brez nadzorstva le malokateri naročeno delo z veseljem in natančno opravi, posebno pa še žveplanje.

Peronospora je tu in tam tudi že pokazala, vendar ne tako, da bi nastopila v večjem obsegu, ker je itak skoraj povsod že dvakrat poškropljeno.

Grozdje se lepo razvija; veselje je gledati bogato obloženo trto z lepimi grozdji, ki nekako sramežljivo, oziroma bojazljivo kukajo izpod temnozelene listja vinske trte.

Cepljenke v letošnjih novih nasadih se lepo razvijajo; tam, kjer je začela zeleneti trava, jo odstranimo, obenem pa tudi korenine, ki poganjajo iz cepišča.

Ravnatoko se cepljenke v trsnicah lepo razvijajo. Če še nismo odstranili korenin na cepišču, jih moramo takoj odstraniti, da se glavne korenine na cepljenkah morejo dovoljno razvijati. Pri tem delu bodimo previdni ter uporabljajmo za to vedno dovolj oster nož!

Sadna drevesa so v nekaterih sadovnjakih precej obložena, tako da se posamezne veje pripogibajo k tlu. Pripravimo si pravočasno primerne opore, ter podprimo veje, ki so bolj obložene, ne podpirajmo jih pa šele tedaj, ko se je katera vsled preobilne teže že odlomila.

Vinska kupčija počiva; nikjer ne vidimo kupca, akoravno se še v naši okolici najde dobra kapljica in tudi ne predraga.

Vinotočev je precej, čeravno to ni ideal vinogradnikov, toda zameriti jim tega ne smemo, ker vsak pač skuša prebroditi današnjo vsestransko gospodarsko krizo na svoj način. Vinotoč je za marsikateriga vinogradnika danes edini izhod, da pride do pare.

F. Fistrovič.

Društvene vesti.

Vinska razstava v Ljubljani 1931.

V času od 29. avgusta do 8. septembra 1931. bo na Ljubljanskem velesejmu „Tujskoprometna razstava v zvezi z razstavo kmetijskih pridelkov“. Splošna želja prirediteljev ljubljanske razstave je, da se iste udeležijo po Vinarskem društvu tudi vinogradniki Dravske banovine s svojimi vini. Ker smo imeli v Mariboru letos vinsko razstavo, ne vemo, bi li bilo priporočljivo, da se izraženi želji odzovemo. Zaradi tega prosimo vinogradnike, da nam takoj sporočijo svoje zadevno mnenje. Kdor je za vinsko razstavo v Ljubljani, naj nam takoj sporoči sorto, vrh, letnik, množino in ceno vina, s katerim bi se ljubljanske razstave udeležil.

Pripominjamo, da bi za ljubljansko vinsko razstavo bilo treba dati od vsake sorte po 25 do 50 steklenic à 1/10 l na razpolago, toda vino bi se plačalo po zmerni ceni, prazne steklenice bi se vrnile, kdor jih nima, bi mu jih dalo Vinarsko društvo na razpolago. V poštev pridejo samo dobra vina.

Razstavo priredimo le tedaj, ako se prikladi dovoljno število vinogradnikov.

Vinarsko društvo za Dravsko banovino v Mariboru.

Razno.

I. razstava vina in sadja v Beogradu in II. vsedrjavni vinarški in kletarski kongres. Glavna zveza vinogradnikov in sadjarjev kraljevine Jugoslavije v Beogradu (sekretariat v Novem Sadu IV, Telefon 2804) je imela svojo letošnjo glavno skupščino 21. junija 1931. v Beogradu. Poleg obširne resolucije je sklenila, da priredi 19., 20. in 21. septembra 1931. v Beogradu vsedrjavno razstavo vina in sadja, a v nedeljo 20. septembra 1931. pa II. vsedrjavni vinarški in kletarski kongres.

Prosimo vse svoje članice, da se še sedaj pripravljajo za razstavo in kongres.

Nadaljnja navodila bo pravočasno izdajala glavna zveza vinogradnikov in sadjarjev kraljevine Jugoslavije, sekretariat v Novem Sadu IV.

Živinoreja in mlekarstvo.

Kakovost naše živine in vzreja.

Fr. Wernig.

Vprašanje konkurenčne možnosti — prodaje na inozemskih trgih — in vprašanje dobičkanosti sploh je danes **izboljšanje** naše živine. Ne gre tu toliko za mlečnost, kakor za **telesne oblike** in **zgodnjo zrelost**.

Izvoznikar naše živine na razne inozemske trge mi je tožil nedavno: „Ne morem več skoraj poslati naših volov v Švico; tamkaj zahtevajo, da je vol poleg najlepših oblik pred izmenjavo prvih zob (klešč) že 500 kg težak.“

Razume se, da je blaga, ki bi odgovarjalo tej zahtevi, pri nas bore malo najti. Zato tudi težkoče prodaje v inozemstvu.

Žita in mlevskih izdelkov naši živini ne moremo v toliki meri nuditi, kakor srečnejši bratje na jugu. Imamo pa vendar ono možnost, da lahko ugodimo pri katerikoli slovenski pasmi glede omenjene zahteve inozemskih trgov. Nimamo odvišnega žita, imamo pa zato posebno v štajerskih planinskih krajih mnogo mleka, ki ga ne moremo prav vnovčiti, ki ga pa s haskom uporabimo pri vzreji mlade živine v dosego razvoja in rasti živali, kakršno zahtevajo zunanji trgi.

Polno mleko dajati teletom — se mnogim našim ljudem zdi škoda. Razentega se je zadnja leta udomačilo pri nas močno posnemanje mleka s posnemalniki.

V nekem lanskem „Kmetovalcu“ sem opozoril javnost na uporabo posnetega mleka pri vzreji telet. Omenil sem, da se odvzeta mast oz. tolšča ne da popolno nadomestiti z lanenim semenom, kakor je učila stara šola in vprašal sem, kako bi se dala ta tolšča nadomestiti.

Takoj nato sem doznal, da v Avstriji z najboljšim uspehom uporabljajo kot nadomestilo za tolščo, odvzeto mleku s posnemanjem — dr. Kellerjevo ribje olje. Posneto mleko s tem ribjim oljem se je baje dodajalo z uspehom celo v starosti od 4. tedna naprej in je bila rast teleta boljša, kakor pri napanju s samim polnim mlekom.

Dr. Kellerjevo ribje olje pa je pri nas drago, zato prihajajo v poštev le druge vrste olja. Posestnik Osiander pri Guštanju je na pr. letos s prav zadovoljim uspehom preizkusil „Težakovo ribje olje“ in doznal, da to popolnoma nadomesti dr. Kellerjevo ribje olje. (Isto vrednost in učinek — če ne boljši — kakor „Težakovo“, bo menda imelo tudi **ribje olje**, ki ga oddaja Kmetijska družba v Ljubljani.)

G. Osiander daje od 8. tedna dalje v posnetem mleku 1—3 žlice omenjenega olja z najboljšim uspehom. In na ta način znatno poceni vzrejo telet in rejo mlade živine sploh. Obilo mleka, čeprav posnetega z dodatkom ribjega olja pa omogoči tudi naši mladi živini razvoj in oblike, kakršne ima vsaka druga živina in kakršne zahteva inozemski trg. Tako smo n. pr. ta mesec slikali pri gospe Mariji Kac v Šmartnem pri Slovenjgradcu marijadvorskega bikca, ki je dobival do 4. meseca mleko in ki je v starosti 6 mesecev tehtal 314 kg.

G. Osiander pa daje ribje olje z uspehom tudi pujskom, predvsem pa kravam, pri katerih obstoja nevarnost napanjanja. Tem vlije $\frac{1}{8}$ l ribjega olja,

pomešanega z isto množino apnene vode. Zanimivo je opazovati, kako hitro upade vamp, ko se je napeti živali vlijo ribje olje.

V splošnem pa bo opisano nadomestilo „posneto mleko z ribjim oljem“ za polno mleko pri vzreji in reji mlade živine prišlo v poštev predvsem v krajih, kjer se mleko ali maslo lažje vnovči, kakor v naših štajerskih planinskih krajih.

Zakaj se tolščobnost mleka tako često izpreminja.

(Dalje in konec.)

4. Posebne lastnosti posamezne živali. Individualiteta. Niso redki primeri, da so odkrili v pasmah, ki se jih sicer ne more smatrati kot izrazito mlečne, krave z izredno visoko mlečnostjo, oz. z izredno masnim mlekom (ev. tudi oboje). Vpliv individualitete je skoraj gotovo večji kot vpliv pasme, zlasti v naših razmerah, ko nimamo še izčiščenih pasem. Na tem in pa na dejstvu, da je dobra mlečnost lastnost, ki jo prenašajo živali na svoje potomstvo, temelji tudi vse delo živinorejskih in kontrolnih organizacij in je naloga celokupnega gospodarstva, odkriti dobre molznice in ohraniti njih zarod.

5. Starost živali. Tolščobnost mleka je največja v prvi molzni dobi, nakar prav polagoma pada.

6. Molža. Molža vpliva na mlečnost živali, oz. na tolščobnost mleka v dvojnem zmislu, in sicer kako in v kakšnih presledkih se molze. Ker se je molža na tem mestu že večkrat opisovala, naj omenim le, kolike važnosti je čisto izmolzenje, da se delovnost vimenske žleze ohrani in da se tolščobnost mleka ne izpreminja.

Vprašanje, kolikokrat na dan naj se molze, se tudi med našimi kmetovalci večkrat pretresa. Poskusi so pokazali, da se pri trikratni molži (v enakih presledkih!) dobi 6—7% več mleka kakor pri dvakratni. Večina naših kmetovalcev, ki sicer izvršujejo trikratno molžo, pa premalo pazi na enakomerne presledke ter vsled tega znatnega viška v množini mleka ne dosežejo. Pomniti pa moramo tudi, da trikratna molža več stane kakor dvakratna ter da imajo živali pri dvakratni molži toliko več miru.

Kjer se oddaja mleko v mlekarne, in sicer le enkrat na dan (zjutraj), je vsekakor bolj priporočljiva dvakratna molža (v enakih presledkih!), ker se opoldansko mleko, zlasti v poletnem času težko ohrani. (Da je treba dobre mlekarice v prvih par tednih po otežitvi pomolsti trikrat na dan, se razume samoobsebi.)

7. Krma. Da „krava pri gobcu molze,“ je sicer res, vendar mnogi živinorejci čisto napačno sklepajo, da je mogoče z gotovimi krmili dvigniti tolščobnost mleka na poljubno višino. Trajno in v znatni meri je to nemogoče, kar pa je le dobro, ker je delovanje vimenske žleze na ta način zaščiteno pred večjimi motnjami. So sicer gotova krmila, po katerih se tolščobnost mleka znatno dvigne, n. pr. kokosove in palmove tropine, nasprotno pa po drugih celo upade, kakor n. pr. po sezamovih in soja-tropinah, prav močno pa po makovih. Na splošno rečeno: z obilno in močno krmo se dvigne množina mleka, torej tudi skupni donos na tolšči, dočim se procentuelno zvi-

šanje tolšče v znatni meri in za dalj časa ne da z nobeno krmo izsiliti.

8. Pojatev. Kakor je iz tozadevne književnosti razvidno, so posledice pojatve silno različne, tako glede množine kakor glede tolščobnosti mleka. V nekaterih primerih upade tolščobnost mleka skoro za dve tretjini, a množina ostane neizpremenjena, a v drugih se zgodi ravno nasprotno. Vendar taki pojavi trajajo redkokdaj nad 24 ur. Brez posledic preide pojatev le pri nizkem številu živali.

To so torej nekateri najvažnejši činitelji, ki vplivajo na mlečnost pri kravah, oz. na tolščobnost mleka. Poskušajmo si razjasniti še, zakaj se izpreminja tolščobnost mleka iz dneva v dan.

N. pr.: v hlevu sta dve staromolzni kravi, ki dajejo prav mastno mleko. Nekega dne se odstavi teliček od tretje, mleko vseh treh se pošlje v mlekarno. Nič čudnega ne bo, če se zniža povprečna tolščobnost mleka za 1%.

Ali pa: vsled poroda v hlevu vso noč ni bilo miru, hlapec, ki zna s kravami lepo ravnati, je obolel, fant, ki ga nadomešča, jih pretepa, ena žival je odprodana, pritisnila je nenadna vročina itd. Vse to vpliva na **počutek** živali, jih — z eno besedo — vznemirja in moti ustroj celokupnega organizma, torej tudi izločanje (sekrecijo) mleka, kar se izraža bodisi v množini, bodisi v sestavinah istega, na prvem mestu v tolščobnosti.

Ali pa: molze se trikrat na dan; mleko od vseh treh molž se oddaja v mlekarno. Ko pa prične poljsko delo, se opoldansko mleko (najmastnejše) porabi za dom. Tolščobnost mleka (v mlekarni) je padla, gospodar se pa jezi. Ko pride košnja ali žetev, se še večerno mleko porabi za dom in le jutranje, (najmanj mastno) se odda. Gornji proces se še enkrat ponovi.

Ali pa: (primer, kakor jih je v praksi na stotine) z jutranjo molžo se je zakesnilo. Dekla še molze, voznik pa že čaka pred vrati. Brž ko je „po ta večer“ pomolzla, nalije mleko v vrč in odda vozniku in potem šele do čistega izmolze, ali po sploh pusti. Kolikšna mora biti razlika, če se bo mleko ta dan v mlekarni preskušalo, bo jasno vsakemu, ki ve, da imajo zadnje kapljice mleka do 10 % tolšče, prvi curki pa le ½%.

Niso tudi redki primeri, da gospodinja vzame za zajutek družine večerno mleko, prav od vrha v posodi, ostalo mleko pa gre v mlekarno. Ker pa se je tekom noči zbralo na površini vsaj polovico tolšče, ne bo nič čudnega, če bo imelo mleko ta dan le 2,8%, dočim ga je prej redno imelo 4%. Kdo je kriv?

In tako dalje.

S prednjimi izvajanjem sem hotel opozoriti predvsem, da je vpliv krme in krmljenja na tolščobnost mleka pravzaprav malenkosten, da torej vzrokov za izpreminjanje tolščobnosti ne gre iskati vedno in predvsem v krmi, še manj pa, jeziti se vselej na mlekarno. Vsak izkušen in razsoden živinorejec, ki je prednje vrstice pazljivo prečital, pa bo v bodoče lahko ugotovil vzroke takih izprememb in ukrenil potrebno, da jih odstrani.

Obramba proti mrazu in vročini.

Hlev ima svrhu, da varuje živali pred vročino in mrazom. Čim bolj je izenačena notranja toplota, tem večja je življenjska sila in produkcijska zmog-

nost živali. Umni kokošerejec doseže s toplimi kur-niki boljšo izrabo piče za proizvodnjo jajc, namesto da bi se nepotrebno zapravljala za telesno toploto. Posebno potrebni so toplo-hladni hlevi pri vzrejevanju živine, kajti s slabimi hlevi povzročene napake so pogostokrat pogubonosne za vso rejo.

Hlev iz heraklita nudi naravnost idealno toplotno zaščito. Pet centimetrov močne heraklitne stenske in stropne izolacije že zadoščajo, da ohranimo v normalno zasedenem hlevu živalim najprikladnejšo toplino. Celó pri zunanji toplini od 20° C pod ničlo, se notranja toplota hleva vzdrži že z lastno toploto živine. Tako se je nemškimi, avstrijskimi, pa tudi jugoslovanskimi živinorejcem posrečilo, da so vkljub visokemu mrazu, v zimi 1928.—29. ohranili primerno toplino v nezakurjenih heraklitnih hlevih. Heraklitna stena ima skoraj dvakrat tako veliko izolacijsko zmožnost kakor stena iz desk iste debeline, in več kot desetkrat tako veliko kot stena iz opeke; to se pravi: 5 cm močna heraklitna stena znatno presega z ozirom na ohranjanje toplote dvojno s 24 mm debelimi deskami obito in znotraj in zunaj s sadrenimi plohi obloženo steno.

Perutninarska razstava v Ljubljani.

Fr. Kafol.

V času velesejske prireditve od 29. avgusta do 9. septembra t. l. se bo vršila zanimiva razstava **odbrane perutnine selekcijskega odseka za perutninarstvo Kmetijske družbe v Ljubljani**. Na razstavo bodo pripuščene samo odbrane živali članov-rejcev: prvič, ki vodijo točno rodovne izvlečke (pedigreje), in sicer vsaj od prvega rodu nazaj, in drugič živali, ki bodo po živinozdravnikih pregledane na njih zdravstveno stanje in to v prvi vrsti od pasem **standard, rjave in bele štajerske zagorske kokoši**, v drugi vrsti pa tudi pasme leghorn, Rhode Island, plimetke in druge.

Priglasitve na to razstavo je poslati najkasneje **do 5. avgusta t. l.** na „**Selekcijski odsek za perutninarstvo Kmetijske družbe v Ljubljani**“. Živali brez rodovnih zapiskov se ne bodo pod nobenim pogojem prevzemale na razstavo. Priglasilec se bodo potem dostavili pravočasno predpisani formularji rodovnih izvlečkov, ki bodo prišli nabiti na kletke.

Ker je velesejska prireditev namenjena pospeševanju tujskega prometa, se bodo razstavile tudi **klavne živali**, kakor kapuni, purani itd. v zvezi z razstavo jajc, namenjenih za izvoz.

Med tem časom se bo vršila tudi anketa „**Selekcijskega odseka za perutninarstvo**“, in sicer v **soboto, 5. septembra ob 10. uri** pri Kmetijski družbi v Ljubljani.

Iz obširnega programa je torej razvidno, da bo razstava zelo zanimiva in poučna v vseh pogledih.

Vpliv vitaminov na mlečnost.

Ing. Pucelj.

Mlečnost krav — kot rezultat lastnosti prebavnega kanala, sposobnosti dobre prebave ter mlečne žleze in procent tolšče so v prvi vrsti lastnosti, ki se podedujejo, neodvisno ena od druge. Šele potem, ko imamo pred seboj tkzv. mlečni tip, moremo na

lastnost mlečnosti povoljno vplivati, in to na različne načine. Od hrane, temeljnega regulatorja mlečne produkcije mimo nege, čistote, starosti, načina molže, odpočitka pred telitvijo, dobe telitve, časa in ostalih vplivov do svetlobe in vitaminov.

Že dolgo je znano, da steklo del solnčne svetlobe, sestavljene iz žarkov različnih valovnih dolžin — žarke kratkih valov, t. j. ultravijoletnih, popolnoma zadrži. A ravno ti žarki so za ljudi, živali in rastline velikega pomena; pretvarjajo gotove spoje v vitamine, t. j. spoje, ki so za rast in vzdrževanje zdravja organizma neobhodno potrebni. Njih odsotnost v hrani povzroča najrazličnejše bolezni, tkzv. avitaminoze, kakor n. pr. rahitis, skorbut, razne živčne bolezni in druge. Znanost je šla dalje in ugotovila, da v veliko večji meri na utravljenosti žarkih

kot solnce vsebuje kremen, živosrebrna svetilka, imenovana višinsko solnce. Ono služi v medicini kot zdravilno sredstvo proti številnim boleznim. Pričeli so se tudi poskusi v hlevu, ki naj bi pokazali vpliv na produkcijo mleka in množino vitaminov v njem.

(Dalje sledi.)

Letošnja premovanja plemenskih konjev se vrše pod običajnimi pogoji, in sicer: 30. julija pri Sv. Lenartu v Slov. Goricah za srez Maribor levi breg; 31. julija v Ptuj za sodni okraj Ptuj; 1. avgusta v Ormožu za sodni okraj Ormož; 10. avgusta v Celju za srez Celje in Šmarje pri Jelšah; 11. avgusta v Ljutomeru za toplokrvne konje srez Ljutomer; 12. avgusta v Beltincih za srez Murska Sobota in Dolnja Lendava; 1. septembra v Št. Jerneju za srez Krško in Brežice; 2. septembra na Igu za srez Ljubljana okolica in Litija; 3. septembra v Kranju za srez Kranj in v Lescah za srez Radovljica.

Čebelarstvo.

Čebelar v juliju.

Jože Okorn.

Doba rojenja in poletna paša je končana. Bližamo se koncu čebelarke sezone. Čebele bodo izrabile v ugodnih razmerah še zadnjo pašo — ajdo, in že bomo v jeseni.

V juliju polagamo temelje za bodoče leto, zato moramo, če hočemo doseči uspehe, vsa dela v čebelnjaku točno in natančno, do najmanjše potankosti izvršiti. V dobi rojenja nastane v vsakem čebelarstvu večji ali manjši nered. Marsikateri panj se je preveč izrožil in postal slabič; nekateri izrojenci so izgubili matice in je nevarnost, da postanejo trotovci; družine iz poškodovanih razpokanih panjev je treba preseliti v boljše, ker v takih panjih ne moremo pustiti čebel za plem; slabe matice moramo zamenjati z dobrimi, in končno čebele pripraviti za ajdovo pašo. Polno dela, ki ga je treba smoteno izvršiti!

Najprej pregledamo, če tega nismo že sproti izvrševali, če so izrojenci v redu. Za brezmatičnega izrojenca-kranjiča ni druge rešitve, kakor da mu odtrgamo dno in ga navezemo na dobrega močnega prveca. Če je pa izrojenec postal trotovec, ga moramo, preden ga navezemo, izprazniti, to je, iz njega izženemo vse čebele. Špranje med panjem in nastavkom zamašimo z zmesjo ilovice in kravjeka, ali pa s steklarskim klejem (kitom).

Brezmatičnim izrojencom v A. Ž. in drugih panjih, v katerih čebelarimo na med, pa dodamo

močno rezervno družinico z zalego in čebelami vred. Tako okrepljen izrojenec ob skrbnem negovanju prav nič ne zaostaja za ostalimi družinami. Če je izrojenec postal trotovec, ga moramo, preden mu dodamo rezervno družinico z matico, omesti v zaboj. Ometeno zaleženo satje trotovca porazdelimo po mediščih močnih panjev, čebele pa pustimo v zaboju najmanj 6 ur. Najbolje je, če zaboj zanesemo za ta čas v hladno klet. V izpraznjenega izrojenca-trotovca damo nato rezervno družinico na treh satnikih, ostali prostor pa izpolnimo z nezaleženimi satniki, ki so deloma napolnjeni z medom in cvetnim prahom. Po preteku 6 ur zanesemo zaboj z ometenimi čebelami pred čebelnjak in ga odkrijemo. Čebele se čutijo sedaj brezmatične in si izprosijo sprejem v njihov prejšnji rodni dom. Izrojence, ki so se preveč izrojili, okrepimo z godno zalego iz rezervnih družinic. Napačno je, če odvezujemo za okrepitev slabičev zalego močnim plemenjakom, ker jih s tem oslabimo. Oslabelemu izrojenecu smemo dati naenkrat le toliko zaleženih satnikov, kolikor jih lahko obseda. Navadno mu damo vsakokrat dva satnika, in sicer na vsako stran gnezda po enega.

Ko smo vsa ta dela izvršili, moramo v prvi vrsti skrbeti za zadosten zarod (zalego). Le močno zaleženi in živalni panji morejo dobro izrabiti pašo. Zato morajo čebelarji v krajih, kjer ni zadostne paše, da matica preveč ne omeji zaleganja v juliju in prvih dneh avgusta, pašo nadomestiti s krmljenjem. Krmimo dva- do trikrat na teden po en četrt litra na panj, in sicer z medom, ki ga nekoliko razredčimo z vodo. Krmiti moramo redno do pričetka paše, drugače krmljenje ni uspešno.

Gozdarstvo.

Žigosanje lesnih izdelkov v gozdu; izvoznice za les.

Paragraf 79. zakona o gozdovih z dne 21. decembra 1929. Ur. l. štev. 162/35 se glasi:

„Praviloma ni dovoljeno, lesa odpravljati iz gozda, dokler se predhodno ne oznamuje z gozdnim žigom. Od tega se sinese izvzeti majhni zasebni gozdovi, glede katerih sme predpisati ban po krajevnih razmerah posebno postopanje.

Za izvoz lesa, kakor tudi za izvoz ostalih gozdnih proizvodov se izdajajo po potrebi pismene objave.

Predpise za žigosanje, odnosno za izdajanje objav, izdaja ban.“

• • •

Na temelju teh, pogojno predpisanih določb je odredila naša kralj. banska uprava sledeče:

Z žigom je označevati v gozdu les, podelan v hlode, jamski les, celulozni les, tramove, tirne pragove, brzojavne drogove, na posestvih, ki imajo nad 50 hektarjev gozda. Dro-

bni izdelki, kakor hmeljevke, letve, drva (polena), kolje se ne žigosajo.

Posestniki gozda nad 50 ha, ki doslej še niso imeli znamenovalnega kladiva, naj si ga omislijo in žigosajo lesne izdelke ali sami ali s svojimi nameščenci.

Ako je tak posestnik prodal les v gozdu, more njegov žig nadomestiti žig kupca, ki običajno žigosa nakupljeni les s svojim žigom.

V vsakem slučaju mora žig imeti les, ki se plavi ali splavlja.

Vsled razpisa ministrstva za šume in rudnike z dne 12. maja 1931, šte. 11815., naj se jemlje pri žigosanju lesa v ne-državnih gozdovih zelena barva, zaradi razlikovanja od žiga v državnih gozdovih, ki je črne barve.

* * *

Za izvoz lesa iz gozda se **začasno** v splošnem **ne uvažajo izvoznice**.

Izjema velja samo za les, ki ga nameravajo izvažati posestniki gozda ali kupci lesa v območje kake druge banovine. Ti si imajo priskrbeti izvoznico, ki jo izda dotična občina, v katere območju je bil les producirán. Sreska načelstva naj sestavi občinam besedilo za take izvoznice.

Izvoznice naj vsebujejo sledeče podatke: Leto in zap. številko, ime in bivališče izvoznika, označbo sortimenta lesa, ki se izvažá, množino lesa, ki se izvažá v polnih odnosno prostornih kubičnih metrih, občino in srez, koder je bil les posekan, ime in bivališče posestnika dotičnega gozda, izvozno sredstvo (vagon, splav....), datum in žig županstva ter podpis županstva.

Izvoznice glasom rešenja ministrstva financ z dne 22. januarja 1931, šte. 68235/1930., **niso podvržene taksi** po zakonu o taksah.

Osebam, ki izvažajo les v druge banovine, je priporočiti, da ga opremijo tudi s svojim žigom.

* * *

Za gornje odredbe so bili merodajni nastopni razlogi:

Nekatere banske uprave, osobito Savska, so uvedle zelo detajlirane in komplicirane predpise tako glede žigosanja lesa v gozdovih, ki ga imajo vršiti tudi državni gozdni organi, kakor glede izvoznice, brez katerih ne dopuščajo izvažanja lesa iz gozdov, ne prevoza po železnici.

Izvajanje tako kompliciranih predpisov pa ni mogoče pri nas v Dravski banovini zaradi preštevilnih individualnih gozdnih posestnikov in še večjega števila v terenu raztrešenih gozdnih parcel, ki jih poseduje posameznik, nadalje zaradi premajhnega števila gozdarskega osebja, zaradi zaposlenja slednjega z važnejšimi posli, i. t. d.

Strankam se ne morejo nalagati stroški za uradno žigosanje in za potovanje šumarskih organov na gotove kraje zaradi izdajanja izvoznice. Ravnotako je treba upoštevati, da bi stranke izgubile mnogo časa in zamudile delo, če bi morale hoditi po izvoznice do uradov. Legalna lesna trgovina bi bila s kompliciranimi predpisi preveč ovirana.

Važno je žigosanje lesa in izdajanje izvoznice samo v takih krajih, koder so v gozdovih tatvine večjega obsega ali se pogostoma pojavljajo. V Dravski banovini pa ni opaziti, da bi kradli močnejši les, kakor hlode, debila, tramove, ker varuje svojo imovino vsak posestnik sam. Pač pa se pojavljajo tu in tam tatvine drogova za hmeljevke in smrečic za božična drevesca. Glede kupčije s temi pa obstojajo itak posebni predpisi.

Nelegitimno prisvajanje lesa se opaža bolj v gozdovih solastnikov in po malih občinah, ki nimajo sredstev, da bi si postavile čuvaja.

Res je, da bi se mogli dobiti z vpeljavo izvoznice podatki za statistiko produkcije lesa; vendar bi točna kontrola teh podatkov vsled pomanjkanja zadostnega števila gozdarskega osebja ne bila dosegljiva.

Vse te okoliščine so bile merodajne, da se je glede žigosanja lesa in izvoznice odredilo le najpotrebnejše. Ako bi se v posameznih krajih izkazala potreba, da se uvedejo strožji predpisi, se bo zadeva vzela ponovno v pretres.

Ing. A. Š.

Zadružništvo.

Zadružni dan.

Dr. Milavec.

Zadružništvo vsega sveta je organizirano v Mednarodni zadružni zvezi, ki ima svoj sedež v Londonu. V Mednarodni zadružni zvezi v Londonu so organizirane kmetijske, delavske, obrtne, uradniške itd. zadruga. Zadružništvo, kot gospodarsko-socialni pokret je bilo že pred svetovno vojno važen činitelj v narodnem gospodarstvu. In kakor so se po svetovni vojni gospodarske in socialne prilike po vsem svetu znatno izpremenile, mora tudi zadružništvo prevzeti važno vlogo med skrajnimi tipi gospodarstva, med kapitalizmom in komunizmom.

Zadružništvo, ki organizira ljudi in ne le mrtev, brezčuten denar — kapital — mora postati reformator v svetovnem narodnem gospodarstvu. Če govorimo specielno o kmetijskem zadružništvu, je treba še posebno poudariti, da je kmetijsko zadružništvo edina možna oblika samopomoči kmeta. Samopomoč pa je prvi predpogoj za napredek. Vsaka javna, državna pomoč, naj bo že kakršnakoli v obliki direktnega prispevka, ali v obliki carinske politike ali davčnih olajšav, je brezuspešna, če ne sodeluje pri tem gospodarska združitev kmetov samih, zadruga, skupnost, volja do medsebojne pomoči.

Samopomoč in državna pomoč morata iti roko v roki, ena brez druge nima trajnih uspehov.

Mednarodno zadružništvo, ki je slavilo te dni svoj deveti zadružni dan, more v zadnjih letih zabeležiti velik napredek; zadrugarji vsega sveta iznašajo skupne želje in zahteve v gospodarskem in socialnem pogledu.

Čitatelje „Kmetovalca“ mora zanimati, kakšne naloge si stavlja organizirano mednarodno zadružništvo, ker so tudi naše zadruga del te mogočne mednarodne organizacije. Tudi naš kmet mora vedeti, da so ideje, na katerih sloni naše domače zadružništvo, skupne ideje vsega svetovnega zadružništva.

O priliki proslave devetega mednarodnega zadružnega dneva je objavila Mednarodna zadružna zveza v Londonu naslednji program:

„Zadrugarjem vsega sveta!

Zveze in zadruga iz 42 držav, ki so včlanjene v Mednarodni zadružni zvezi v Londonu, slavijo v nedeljo, 5. julija 1931. deveti mednarodni zadružni dan. Nepregledne množice zadrugarjev v vseh delih sveta si ta dan pošiljajo bratske pozdrave in želje. Ob tej priliki ponavljajo obljubo zvestobe osnovnim načelom mednarodnega zadružnega pokreta in ideji miru.

Vkljub hudi gospodarski krizi, ki delj časa in huje kot kdaj poprej pritiska na vse kulturne države, je mednarodni zadružni pokret ne samo utrdil poprej pridobljene postojanke, ampak mu je uspelo, da si je v mnogih državah priboril nove. V tem uspehu je treba gledati dokaz za čim večjo silo in zaslugo zadružnega gospodarskega sistema, ki ima svoje korenine v življenju in v srcih narodov. Zadružni pokret je v preteklosti dokazal, da ga ne morejo uničiti krize svetovnega gospodarstva. Njega dviga in nosi navdušenje njegovih pristašev. Zadružni pokret raste, ker ga krepi nepremagljiva odločnost za uresničenje njegovih želja, da splošno obče blagostanje zamenja kopičenje osebnih koristi.

Zadružni pokret predstavlja danes največje upanje za pravično in zdravo rešitev gospodarskih vprašanj, s katerimi se bori človeštvo. Gospodarski nacionalizem, ki se more smatrati kot sad kapitalističnega sistema, ovira razvoj zadružnega pokreta. Vkljub temu je zadružni pokret osvojil široke plasti v vseh delih sveta. Premagal je vse zapreke. Njegov nauk spaja ljudi v skupno težnjo po odstranitvi današnjega gospodarstva, osnovanega na osebnih koristih, s težnjo po izkoriščanju vseh pridobitnih družabnih in kulturnih virov, moči in sile ter v težnjo po sklepanju sorodnih vezi med vsemi narodi na svetu.

Mednarodni zadružni pokret je napravil za svetovni mir več kakor katerakoli druga ustanova. Njegov napredek znači odstranitev vseh nepravilnih in nemoralnih metod v ekonomski borbi. Razvoj mednarodnega zadružnega pokreta ustvarja poleg tega predpogoje za vojaško razorožitev, ki se more smatrati kot prirodna posledica višje civilizacije, do katere nas bo dovedlo zadružništvo.

Razen tega proglasa Mednarodne zadružne zveze je dosežen tudi sporazum, da vsi zadrugarji, ki bodo zbrani zaradi proslave mednarodnega zadružnega dneva, sprejmejo na svojih sestankih soglasno resolucijo, ki naj bi se glasila: „Iz tega zadružnega sestanka, ki smo ga priredili zaradi proslave devetega mednarodnega zadružnega dneva, pošiljamo bratske pozdrave zadrugarjem vsega sveta in se jim pri tej priliki pridružujemo v globoki veri, da je zadružni pokret v stanju prinesiti rešitev gospodarskih vprašanj, ki že odnekaj, a posebno sedaj, ogrožajo narodni in mednarodni napredek, da

zadružni pokret zagotovi dobro voljo in mir med narodi, kar niso mogli storiti državniki, diplomatje in politiki in da končno uveljavi boljši družabni red, ki ne bo osnovan na osebni koristi.

Zadrugarji vidijo v izpremembah gospodarskega reda in v razorožitvi neobhodne predpogoje za ohranitev svetovnega miru in za zavarovanje najširših ljudskih slojev pred neugodnimi izpremembami življenjskih pogojev; v tem je najzanesljivejša podlaga za ljudsko blagostanje.

Zadružništvo pozdravlja in hoče pomagati vsem iskrenim naporom mednarodnega značaja in se obvezuje, da hoče z vsemi sredstvi, ki so mu na razpolago, pomagati uresničenju teh želja.

Iz te važne poslanice Mednarodne zadružne zveze more čitatelj „Kmetovalca“, naš kmet, razvideti, da so cilji in naloge, ki si jih stavlja zadružništvo, ogromnega pomena za gospodarski razvoj kmetijskega stanu in še posebno malega kmeta. Da bo veličina zadružnega pokreta vidna tudi našemu kmetu, ki vidi in opazuje in pozna le naše domače prilike in še te le v svojem domačem kraju, navajam nekaj števil iz Mednarodne zadružne zveze in nekaterih držav, v katerih je zadružna misel prodrla precej na široko.

Na vsem svetu posluje približno 80.000 konsumnih zadrug s 40.000.000 članov, približno 100.000 kreditnih zadrug, v katerih je 15.000.000 članov, preko 40.000 kmetijskih zadrug s preko 15.000.000 članov. V celoti je organiziranih v zadrugah po vsem svetu približno 100.000.000 ljudi. Samo angleške konsumne zadruge štejejo blizu 7 milijonov članov, nekoliko močnejše so zadruge v Nemčiji. V Franciji znaša število zadrugarjev v konsumnih zadrugah do 3 milijone članov.

V tej veliki svetovni zadružni armadi imamo Jugoslovani približno 700.000 zadružnikov; najštevilnejše so pri nas kreditne zadruge, ki jih je okoli 4.000, nabavljajalnih in konsumnih pa nad 1.100. Naše zadruge so včlanjene v 34 zadružnih zvezah, v 14 podzvezah ter osrednjih zadrugah; število zadrug znaša okoli 6.500. Celokupni promet potom zadrug, kreditnih in blagovnih znaša okoli 6 milijard dinarjev.

Razvoj zadružništva bo šel naprej; iz majhnih, neznatnih začetkov se je zadružništvo razvilo do sedanje višine preko neštetihih ovir in kriz.

Gospodinjstvo.

Kako olajšati ženi gospodinjsko poslovanje.

Pomanjkanje sredstev za vzdrževanje delovnih moči sili gospodinj, da vrši večino gospodinjskega dela sama. Škodljive posledice teh prevelikih naporov se javljajo pri ženah v takih oblikah in množini, da so vedle do resnega proučevanja vprašanja, kako olajšati ženi gospodinjsko poslovanje in jo ohraniti zdravo in delazmožno. Nastopne misli, ki naj bi bile gospodinj nekak kašipot pri uredbi gospodinjstva, bodo zadele marsikje na odpor, ker so večinoma v ostrem nasprotju z dosedanjim načinom upravljanja dela.

Tu velja: poskusi, preizkusi, presoja in potem šele ustvari sodbo.

Gospodinjska opravila moramo opravljati predvsem ekonomsko. Ne zadostuje, če varčujemo le s stvarmi, čuvati moramo tudi telesne moči in štediti s časom. To nam bo pa le tedaj uspelo, če bomo vsako, po videzu še tako nezatno delo, ki je moramo vršiti, premislili in preudarno poiskali način, kako bi ga z najmanjšo porabo moči in časa najbolje opravili. Odkrito in nepristransko presojanje dela nas bo pogosto dovedlo do spoznanja, da je prekomerne utrujenosti često kriv napačen postopek pri delu. Ugotovili bomo, koliko nepotrebnih potov in stopinj smo napravili tekom dneva samo zato, ker smo premalo mislili. Izračunali so, da napravi gospodinja za kuhanje preproste prikuhe čez 130 korakov. Prehodi torej 70 m dolgo pot. Če seštejemo kuhanje zajutreka, kosila in večerje, opravljanje ži-

vine, ki zlasti v poletnem času največkrat pripade gospodinji, dobimo dnevno najmanj 500 m pota in to brez posebnih opravkov, kakor peke kruha ali pranja.

Iz povedanega je razvidno, da storimo že veliko v svoje olajšanje, če izključimo pri opravih nepotrebne korake, če se vprašamo pred delom, kaj bomo potrebovali in kje se dotične stvari nahajajo. Večkrat nam bo mogoče z enim samim potom vse druge mimogrede opraviti. Delajmo torej premišljeno in izločimo nepotrebne korake.

Pota moremo skrajšati s primerno razdelitvijo hišnih prostorov. Shramba in kuhinja bodita kolikor mogoče blizu skupaj. V starih hišah se večkrat izognemo dolgim ovinkom, če na primernem mestu predremo zid in vstavimo vrata.

Stročji fižol s paradižnikom.

Zinka Mikuš.

V kozici razgrejemo mast, razmažemo v njej prav malo moke (za 5 žlic masti, 1 kavina žlica moke) ter pridenemo olupljene semena iztrebljene in zrezane paradižnike in par zrn s soljo strtega česna. Ko se je 6—10 minut mehčal, stresemo zraven skoro do mehkega kuhan, podolgem zrezan fižol, previdno ga zmešamo med paradižnike, solimo in še zalijemo, če treba z vodo, v kateri se je kuhal fižol. Razkuhan paradižnik mora tvoriti gosto omako. Vse skupaj parimo v pokriti posodi do mehkega, pri tem pa pazimo, da se jed ne pripali. Prav dobro se poda zraven zabeljen krompir.

Stročji fižol na prleški način.

Zinka Mikuš.

1½—2 kg fižola otrebimo in skuhamo v slanem kroupu. Kuhanega stresemo na preboj in pustimo od-

cediti. Medtem pa namažemo skledo za narastke s surovim maslom ali mastjo, potresemo z drobtinami in nadevamo za 2 prsta visoko plast fižola; potresemo z drobtinami, denemo zopet plast fižola itd., da je skleda polna. Oblijemo z raztepeno kislom smetano (¼—½ l) in pečemo v vroči pečici ½—¾ ure. Gledati je na to, da je pečica res vroča, da se jed hitro speče in ne izsuši. Paziti moramo tudi, da ne vzamemo preveč drobtin, ker bi nam te popile smetano in bi bila jed suha.

Lahko damo na mizo kot glavno jed s pečenim novim krompirjem.

Prehrana po novih zdravstvenih načelih.

V založbi Jugosl. knjigarne je izšla pod navedenim naslovom knjiga, ki jo je po spisih znamenitega švicarskega zdravnika in prvobojevnika v reformi prehrane dr. Bircher-Bennerja priredila in spretno prikrojila našim razmeram prikladno, učiteljica gospodinjstva, gđc. Štefanija Humek.

Že predgovor nam pove, da je pisana knjiga z izredno ljubeznijo in skrbnostjo. Prvi del, ki obravnava novodobna znanstvena vprašanja iz hranoslovja, je gospodinji nujno potreben za pravilno umevanje drugega dela. Ta podaja zapise najrazličnejših jedil, tako glede tvarine kakor glede načina priprave.

Knjiga je važna tudi zato, ker prinaša gospodinji jasnost v pogledu presojanja resnične vrednosti živil. Pouči jo, da je zmotno ono naziranje, ki smatra obilno mesno hrano za vir zdravja in moči. Obenem pa posreduje razumevanje za doslej toliko zapostavljeno rastlinsko prehrano.

Gospodinji na deželi bodo predvsem dobrodošli zapisi v pripravi zelenjadi, ker ji nudijo možnost napraviti iz domačih pridelkov raznovrstna preprosta in fina jedila; primerno razmeram, v katerih živi.

Knjigo, ki je pisana lahko umljivo tudi ko obravnava težje stvari iz hranoslovja, našim gospodinjam toplo priporočamo.

Družbene zadeve in razno.

URADNE VESTI.

RAZGLAS

o sprejemu gojenk v kmetijsko - gospodinjstvo šolo Kmetijske družbe v Ljubljani.

S 1. oktobrom 1931. se otvori trideseti tečaj gospodinjske šole, ki bo trajal 11 mesecev.

Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom čč. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem poslopu poleg Marijanišča na Poljanah v Ljubljani.

Teoretični del obsega verouk, vzgojeslovje, računstvo, knjigovodstvo in kmetijsko gospodarstvo, vrtnarstvo in sadjarstvo, živinorejo in živinozdravstvo, poljedelstvo in kmetijsko kemijo.

Praktično se vežbajo v kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), krojnem risanju, pranju, likanju, v mlekarstvu in sirarstvu, v vrtnarstvu itd. Gojenke se vadijo tudi v ravnanje z bolniki in bolno živino.

Tista, ki bo sprejeta v zavod, plača mesečno za hrano, stanovanje, razsvetljavo, to je sploh za vse 450 Din. Vsaka gojenka naj vzame s seboj v tečaj po možnosti naslednjo obleko in perilo: vsaj eno nedeljsko obleko, dve obleki za delo, dva para čevljev, en par vrtnih čevljev, nekaj belih in barvanih nočnih srajc ali jopic za ponoči, tri barvana spodnja krila, dve

beli spodnji krili, štiri srajce, šest parov nogavic, 10—12 žepnih robcev, štiri kuhinjske in dva navadna predpasnika. Nadalje perilo za posteljo: dva para rjuh in štiri prevleke za blazine, 4 brisače, 4 servijete. Če ima katera več obleke, jo tudi lahko vzame s seboj.

Deklice, ki hočejo vtopiti v gospodinjstvo šolo, morajo:

1. dovršiti 16. leto;
2. predložiti zadnje šolsko izpričevalo;
3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave;
4. navesti kakšnega stanu so starši in kakšen je njih dosedanji glavni poklic;
5. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da zanje plačajo vse stroške šolanja;
6. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu.

S temi podatki in potrebnimi prilogami opremljene, lastno-ročno pisane, neolkovane prošnje za sprejem naj se vpošljejo na Kmetijsko družbo v Ljubljani

vsaj do 31. julija 1931.

Pri sprejemu deklet v gospodinjstvo šolo se bo oziralo po možnosti na prošilke iz vseh slovenskih pokrajin.

V Ljubljani, 30. junija 1931.

Kmetijska družba v Ljubljani.

ZAPISNIK

seje glavnega odbora Kmetijske družbe dne 10. julija 1931.

Seji je načeloval predsednik g. Detela, navzoči so bili gg.: podpredsednika Hauptman in Lenarčič ter odborniki: Brulc, Jan, Kersnik, Levstik, Piber, Robič, Rus, Steblovnik, Strein, Šušteršič, Vesenjaki in družbeni ravnatelj ing. Lah, kot zapisnikar pa strok. tajnik Kafol.

Opravičil se je g. ing. Zidanšek.

G. predsednik je otvoril sejo ob polu enajstih, pozdravil navzoče ter ugotovil sklepčnost. Podal je na to svoje poročilo:

1. **Skladišče v Celju.** Kmetijska družba se pogaja zaradi razširjenja skladišča za blagovni promet v Celju. Po podrobnih pojasnilih g. predsednika je glavni odbor storil primerne sklepe v tem pogledu.

2. **Hiša v Novem mestu.** Družbeno posloje v Novem mestu se nahaja v slabem stanju in ga je treba nujno popraviti. O tem, kako se naj to izvede, se je vnela živahna debata, katere konec je bil sklep odbora, da se pooblasti predsedstvo, naj ukrene, kar bo najbolj potrebno.

3. **Zgradba skladišča ob Salendrovi ulici** je nujna, ker bo družba morala prihodnje leto izprazniti svoje skladišče na Poljanah. Glavni odbor je pooblastil gg. predsednika Detelo, podpredsednika Hauptmana in odbornika Rusa, da storijo korake v doseg dovoljenja provizoričnega skladišča.

4. **Poprava poslopja v Mariboru** je potrebna, ker so stanovanja v slabem stanju. S popravo bo hiša pridobila in zato je glavni odbor pooblastil g. predsednika in g. odbornika Robiča, da si na licu mesta ogledata prostore in določita popravo do odmerjenega zneska.

5. **Pleskanje vnanjih oken v hiši Tarčarjeva ulica 1.** je nujno potrebno. Glavni odbor je naročil predsedstvu, da se to delo izvrši na račun dohodkov iz najemnine te hiše.

(Dalje prih.)

VABILO

k občnim zborom podružnic Kmetijske družbe.

Spored:

1. Točke 1.—6. po § 37. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

V nedeljo, 2. avgusta 1931.:

Barje, ob 14. uri pri načelniku; Krško, ob 10. uri v občinski posvetovalnici.

Kmetijske podružnice ponovno opozarjamo, da so vse vloge, ki jih vlagajo na oblasti potom Kmetijske družbe, koleka proste, naravnost vposlane, pa se morajo kolekovati.

Gospodarske vesti.

Prevoz naseljencev in njihovih stvari brezplačen. Kmetijski minister je izdal pravilnik za izvršitev sklepa kmetijskega ministrstva od 21. junija t. l. št. 26.451, o brezplačnem prevozu naseljencev in njih inventarja, o načinu plačevanja vozne za prevoz na državnih železnicah in ladjah v državni eksploataciji, kakor tudi na privatnih železnicah in ladjah. Pravilnik je stopil v veljavo. Istočasno preneha veljati sklep bivšega ministrstva za agrarno reformo od 24. julija 1926, št. 26.156, in pravilnik od 25. avgusta 1926, št. 26.157.

Novi odredbe o dokumentih, potrebnih pri izvozu vina na Češkoslovaško. Ministrstvo za trgovino je izdalo novo odredbo glede izvoza vina na Češkoslovaško. Važen je 3. člen te odredbe, ki predpisuje, da morajo imeti pošiljke vina uverenje o poreklu in certifikat o analizi. Uverenja o poreklu potrdi kmetijski oddelek pri banovini, certifikat o analizi pa izdajajo enološke ozir. kontrolne postaje. Za nas torej kontrolna postaja v Mariboru.

Izvoz zelenjave narašča. Izvoz zelenjave iz naše države v inozemstvo se je v tem letu povečal za 30% napram lanskemu letu v istem času.

Rumunska kontrola za izvoz sadja. Rumunska vlada je uvedla kontrolo pri izvozu jabolk, orehov in grozdja, svežega in sušenega.

Desetletnica Primorcev-kolonistov v Petišovcih. 25. junija t. l. so praznovali izseljenci s Primorskega svojo desetletnico, odkar so se naselili v Petišovcih pri Dol. Lendavi. Naselili so se na posestvih grofa Esterhazija. Proslava se je vršila v Dol. Lendavi v hotelu „Krona“.

Iz delovanja podružnic.

Zagorje ob Savi. V nedeljo, 12. aprila t. l., se je vršilo zanimivo in izredno poučno filmsko predavanje, ki ga je priredila naša kmet. podružnica v dvorani kina. Udeležba je bila izredno velika. Nad 250 obiskovalcev je z velikim zanimanjem sledilo strokovnim izvajanjem g. tajnika Kafola, ki je obenem tolmačil med predstavo slike kmetijske razstave Nemške kmetijske družbe v Dortmundu in zatiranje sadnih škodljivcev z raznimi sredstvi, predvsem z nosprasenom itd. — Popoldne se je vršilo predavanje o perutninarstvu v šoli, pri katerem je bilo navzočih precejšnje število žen in deklet, ki so pazljivo poslušale nasvete predavatelja.

Medija-Izlake. Kmetijska podružnica je priredila v nedeljo, 19. aprila t. l. v Društveni dvorani kmetijsko predavanje. Udeležba je bila zadovoljiva. Predavatelj, strok. tajnik Kafol iz Ljubljane, je pojasnil poljudno razna pereča vprašanja, ki se tičejo izboljšanja kmetijstva, zlasti živinoreje in sadjarstva v našem okraju. Po predavanju se je vršil živahen razgovor, v katerega so posegli g. Lovrač in drugi. Prireditelj je prav dobro uspela in želeli je, da bi se kaj sličnega večkrat priredilo.

Kmetijsko-šolski vestnik.

Pogoji za sprejem v pletarsko šolo v Ptuj. Pletarstvo more nuditi kot domača obrt mnogim lep zaslužek, posebno takrat, ko kmetijsko delo počiva. S to obrtjo so pa dani življenjski pogoji tudi vsem onim osebam obojega spola, ki vsled svoje pohabljenosti ne morejo opravljati drugih poslov in je njih življenjski obstoj odvisen le od milosti svojcev, javnosti in občin. — Pletarska šola v Ptuj ima predvsem namen, izvežbati praktično in teoretično, v pletarstvu in vrboreji, učence, ki so uspešno dovršili osnovno šolo, in jih usposobiti za pletarske pomočnike. Slednjim pa pomaga po dovršeni učni dobi tudi do zaslužka, ako ne bi mogli pletarstva izvrševati na svojih domovih. Šolsko leto se bo pričelo 1. septembra 1931. V prvi letnik se bodo sprejemali učenci, ki so dovršili z dobrim uspehom osnovno šolo. Prijave se lahko izvršijo pisмено in morajo vsebovati: 1. krstni list; 2. domovnico; 3. odpustnico, odnosno zadnje šolsko izpričevalo; 4. izjavo staršev (varuha), s katero se zavezujejo vzdrževati gojenca. Šoli je priložen internat, ki se nahaja v Dijaškem domu v Ptuj. Pridnim, ubožnim učencem se bodo po možnosti izposlovale mesečne podpore. Vsi učenci pa prejmejo vse šolske potrebščine v šoli brezplačno. Prijave je poslati najkasneje do 15. avgusta t. l. Vsak prijavljenec prejme pisмено rešitev. Podrobnejša pojasnila daje upraviteljstvo pletarske šole v Ptuj.

Meteorološka opazovanja.

Važnejši podatki meteorološke postaje ban. vin. in sadj. šole v Mariboru.

I. Temperatura v °C: povprečno 20,5, najvišja 31,4 (13), najnižja 9,9 (1.); število vročih dni (maksimum 25,0 ali več) 18.

II. Solnčnost: 259,0 ure, povprečno na dan 8,6 ure, največ dne 27., 28. in 29. 13,1 ure.

III. Oblačnost (od 0—10): povprečno 4,2, število vedrih dni (povprečno pod 2,0) 7, oblačnih dni (povprečno nad 8,0) 4.

IV. Padavine kot voda v mm: 153,2, največ 38,4 (15); število dni z dežjem 13, z gromom 9, s točo 1 (15). Šifrar.

Za uredništvo odgovarja: ing. R. Lah. — Izdajatelj za Kmetijsko družbo: Oton Detela. — Tisk J. Blasnika nasl. Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani.

J. BLASNIKA NASL.

UNIVERZITETNA TISKARNA

LITOGRAFIJA OFFSETTISK KARTONAŽA

ZALOŽNIŠTVO VELIKE PRATIKE

VREČICE ZA SEMENA

NAJSTAREJŠI GRAFIČNI ZAVOD JUGOSLAVIJE
IZVRŠUJE VSE TISKOVINE NAJCENEJE IN NAJBOLJ SOLIDNO
USTANOVLJENA LETA 1828

ki jeres izvrstna in okusna,
zdravilna in zelo izdatna

Kmetovalci in sadjarji!

Tovarna Lorber & Comp

v ŽALCU, Dravska banovina

Vam nudi najcenejše in najboljše sadne mline v nakup. Vsi železni deli naših sadnih mlinov, ki pridejo v stik s sadjem pri mletju, so najsolidnejše galvanično pocinkani, tako, da ostane sadjevec vedno popolnoma čist. — Gonilna moč strojev: večje stroje dve osebi, manjše pa ena oseba z lahkoto žene.

Kapaciteta naših strojev: z enim velikim strojem se izmelje v pol ure sadja za 300 litrov, z enim malim strojem pa v istem času za 150 litrov sadjeveca.

Vsi rezervni deli pri nas kupljenih strojev so vedno v zalogi, ali se po želji takoj naredijo.

Naših sadnih mlinov kakor tudi slamoreznice je že na tisoče in tisoče med našimi kmetovalci v rabi v največje zadovoljstvo. Cena za sadne mline: veliki Din 2000.—, mali Din 1000.— franko Žalec. — V naši tovarni v Žalcu so sadni mlini na vpogled, kjer se dobijo še ostale informacije.

Telefon 2966

Najboljši in najekonomičnejši ELEKTROMOTORJI

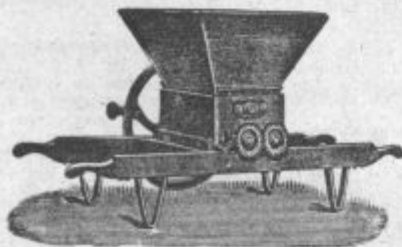
iz znanih čeških tovarn

ŠKODOVI ZAVODI V PLZNJU

se nahajajo v velikostih $\frac{1}{4}$ do 30 k. s. stalno v naši zalogi v Ljubljani. Obrnite se na

CIV. ING. M. A. ŠTEBI

Ljubljana, Šelenburgova ulica 7.

GOSPODARJI! •

PRED NAKUPOM VAŠIH GOSPODARSKIH STROJEV OBRNITE SE NA

K. & R. JEŽEK

TOVARNA GOSPODARSKIH STROJEV, LIVARNA ŽELEZA IN KOVIN

MARIBOR - MELJE 103

PRVOVRSTNI IZDELKI

• POPOLNO JAMSTVO - NIZKE CENE - NA OBROKE

Kmetovalci, čitajte kmetijsko - strokovne knjige!

KMETIJSKE KNJIGE

in gospodarska navodila, ki jih ima naprodaj

KMETIJSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

NOVI TRG ŠTEV. 3.

Splošno kmetijstvo.

	Din
F. Štupar, Navodilo, kako je sestavljati poročila o letini	5.—
B. Skalicky, Kmetijske razmere na Češkem (broš.)	10.—
I. Majdič, Nasveti za hišo in dom (vez.)	30.—
Vilj. Rohrman, Kmetijsko gospodarstvo	26.—

Travništvo.

Welnzieri - Turk, () sestavljenju in setvi travnih mešaníc (broš.)	15.—
Inž. Turk, Navodilo o gnojenju travnikov	5.—

Vinarstvo in kletarstvo.

B. Skalicky, Pridelovanje in razpečavanje namiznega grozdja, ter vzgoja trt na špalirju (broš.)	10.—
A. Zmavc, Vinarstvo (vez.)	66.—
Imenik vinogradnikov mariborske oblasti	10.—

Sadjarstvo in vrtnarstvo.

M. Humek, Breskev in marelica (broš.)	10.—
M. Humek, Praktični sadjar (vez.)	80.—
M. Humek, Sadje v gospodinjstvu (broš.)	24.—
M. Humek, Sadno vino ali sadjevec (broš.)	10.—
F. Kafol, „Sadjarstvo“	10.—
J. Zupanc, „Konzerviranje sadja in povrtnine“	16.—
M. Humek, Pet slik od zlahtnih hrušk	10.—
M. Humek, Domači vrt (vez.)	40.—

I. Priol, Ameriški način sortiranja in vkladanja sadja (broš.)	5.—
--	-----

Živinoreja in živinozdravstvo.

Franc Černe, Živinoreja (vez.)	120.—
Steuert - Jamnik, Sosedu Razumnika „Konjereja“	15.—
F. Dular, Domači živinozdravnik (vez.)	44.—
A. Slivnik, Perutninarstvo (vez.)	50.—
Al. Jamnik, Reja domačih zajcev (broš.)	10.—
A. Pevc, „Sirarstvo“ (vez.)	70.—

Čebelarstvo.

A. Janša, Nauk o čebelarstvu (broš.)	24.—
Ant. Žnidaršič, Naš panj (vez.)	40.—

Razne gospodarske knjige.

M. Kostanjevec, O užitnosti vina in mesa (broš.)	5.—
A. Šivic, Poljudno navodilo za merjenje lesa	15.—
I. Künzle, Zel in plevel „Slovar naravnega zdravilstva“ (vez.)	75.—
J. Künzle, Zdravilna zelišča (broš.)	8.—
L. Purgaj, Gospodinjstvo (broš.)	40.—
A. Beg, Naše gobe, navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob (vez.)	40.—
Inž. A. Šivic, Gozdarstvo v ljublj. obl.	35.—
Dr. Spiller-Muys: Planinski zakoni (broš.)	20.—
Zbirka zakonov (38. snopič, broš.)	26.—
I. M. Vičič, Določanje žive teže pri govedu brez tehtnice	12.—

Po prejemu denarja se takoj odpošljejo knjige!

Ob naročitvi knjig zahtevajte poštno priložnico!

„Gospodarska navodila“

ponatise iz „Kmetovalca“. Vsako posamezno navodilo stane 2 Din.

Denar ali znamke je treba ob naročitvi naprej poslati (Zadostuje če imenujete samo tekoče štev. od navodil).

- Počrnenje vina ali sadjeveca.
- Sestava in setev travnih in deteljnih zmesi.
- Gnojenje vinogradov z največjimi umetnimi gnojili.
- Kako se iz gnilega grozdja napravi dobro vino.
- Čiste drože in njih raba v kletarstvu.
- Vzroki neplodnosti pri govedu.
- Sluzavost ali vlačljivost vina.
- Krmjenje z oljnim tropinami.
- Čiščenje in precejanje vina.
- Resna beseda vinogradnikom ob trgatvi.
- Naprava petljota ali domače pilače.
- O bistvu alkoholnega vretna (kipeja).

- Vnete vimena ali volčič na vimenu.
- Zatiranje oidija ali prave trsne plesni.
- Nova naredba glede zvrševanja rezarstva.
- Kislost (kisloba) in razkisanje vina.
- Zatiranje sadnih škodljivcev in bolezní ter škropljenje drevja.
- Močno krmilo „riba moka“ za rast in pisanje prašičev.
- Dolžnost vzdrževanja ograj pred živino, ki se pase.
- Napenjanje govedi.
- Bradavice (gobe) pri živini.
- Izdelovanje mila za dom.
- Zdravljenje kužnih bolezní s cepitvijo (rdečica).

- Nove zakonske določbe o sporih pri kupčiji z živino.
- Kako se obnavljajo in popravljajo meje?
- Presojanje krmil po škrobnih vrednotah.
- Garle pri konjih.
- Apneni dušik.
- Duh in okus vina po žvepla.
- Tobak. Pridelovanje in zakonski predpisi.
- Sečni kamni pri živalih.
- O prijavi sekanja v gozdih.
- Kisanje in cikanje vina.
- Trošarina na vino.
- Precejanje in filtriranje vina.
- Gledanje lesa po goveji živini.

- Dve najni nalogi naše živinoreje.
- Sredstva za pokončevanje škodljivih rastlin in živali.
- Škoda, povzročena po lovcih in divjačini.
- Moderno zatiranje živalskih kužnih in nalezljivih bolezní.
- Preizkusi z umetnimi gnojili 1923. leta.
- Pomen kmečkih gozdov.
- Neplodnost, zvrženje in bolezní žrebet.
- Salicidin kot sredstvo zoper trino plesnobo.
- Tekoče žveplo zoper plesnobo na grozdju.
- Mollavo žito.
- Kako sadimo sadno drevje ob cestah in potih.
- Vinski eponit in njega uporaba v kletarstvu.

Proč s plevelom!

Plevel, ki nam prinaša vsako leto ogromno škode, lahko zatremo z neoljenim apnenim dušikom. Poblizje glej članek v „Kmetovalcu“ štev. 7. Naročila sprejema:

Tvornica za dušik d. d., Ruše in Kmetijska družba. Naročila se lahko izvršijo tudi preko občin.

LANENO OLJE, FIRNEŽ, BARVE, LAKE, KIT, LANENE TROPINE

ter vse v to stroko spadajoče blago prvovrstne kakovosti po solidnih cenah in točni postrežbi, najugodneje kupite pri domačem podjetju

MEDIČ-ZANKL

tovarne olja lakov in barv
družba z o. z., lastnik FRANJO MEDIC

Centrala v Ljubljani, podružnice v Mariboru in Novem Sadu. — Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah.

Prva jugoslovanska
razpošiljalnica

svetovno znanih srebrno-jeklenih

kos

znamke „Narodna kosa“
„Magneta“ in
„Dvojni orel z mečem“

z garancijo, ra. pošilja na vse kraje do najnižjih cenah in vs. h velikostih

V. Pilih, Žalec, Dravska ban.

Kose so ročno delo iz najfinjega jekla, lahke, na las tanko izdelane, najlepše izdelane in povsod rabljive.

Za vsak komad „Narodne kose“ se jamči!

Ako katera ne reže, se po trikratnem klepanju zamenja za novo, če se pošlje franko nazaj.

Velika zaloga srpov, klepajev, kosirjev, čepurjev, lesenih in kositarških.

Brusilni kamni: pristni bergamaški, italijanaki naravnih, turški, tirolski naravnih, rogaški, karborundum. Kmetovalci! Ogledajte se manjvrednega židovskega blaga! — Zahtevajte cenik.

Tajnost uspeha

pri uničevanju škodljivcev na sadnem drevju je

GARKON

TVORNICA „GARKON“ d. z o. z. v Celju

(Dobi se tudi pri Kmetijski družbi v Ljubljani.)

POSJOJILNICA V MARIBORU

R. L. I. S. L.

NARODNI DOM

Telefon 21-08. Ustanovljena 1882.

O restule nevezane hranilne vloge po 5%,
vloge proti 3 mesečni odpovedi po 6 1/2%.

Stanje hran. vlog nad Din 90.000.000.--.

Reserve snalale nad Din 5.000.000.--.

Posojila daje članom na vknjižbo po 8%,
na osebne poročitve po 9%.

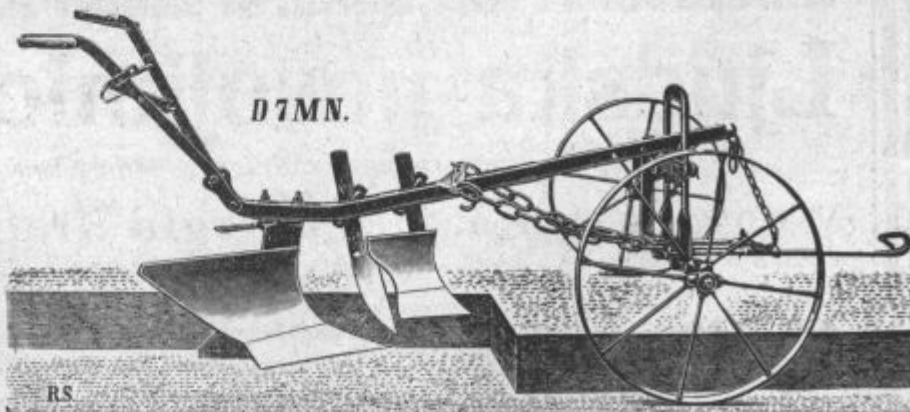
RUD. SACK

tovarna poljedelskih
strojev in orodja

LEIPZIG.

Podružnica: WIEN.

Sackove stroje ima v zalogi:
Kmetijska družba v Ljubljani.

Hranilnica in posojilnica hišnih in zemljiških posestnikov

Ljubljana, Salendrova ul. št. 6.

Sprejema vloge na knjižice proti 5 1/2 % brez odpovedi, proti 6 1/2 % na 3 mesečno odpoved.
— Obrestovanje od dneva vloge do dne dviga. — Rentni davek plača sama. — Daje posojilo pod ugodnimi pogoji.

Mala naznanila.

Le proti predplačilu, do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljna beseda po 1 Din.
Upravištvu ne prevzame posredovanja.
Vsakega 10. in 25. v mesecu se zaključijo sprejemanje oglasov za prihodnje število.

Oblastveno koncesionirana

Šoferska šola

Gojko Pipenbacher, Ljubljana, Gosposvetska c. 12.
Zahtevajte informacije! 34

Brinje, in slive za žganjekuho

oddaja po ugodnih cenah Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska cesta 2. Zahtevajte ponudbo. 87

150 do 300 dinarjev dnevno

zaslužijo oni, ki imajo mnogo poznanstva! Za odgovor znamko! Kosmos, Ljubljana, poštni predal 307. 36

Kje je denar

najbolj varno in dobro naložen? V novi „Hranilnici in posojilnici hišnih in zemljiških posestnikov v Ljubljani“, Salendrova ulica 6. Zahtevajte položnico. (Glej inserat!) 168

Mozaični tlakovi,

stopnice, ograje, cevi, podboji. Cementarna I. Goštinčar, Pešata, p. Dol pri Ljubljani. 144

Montafonska živina!!!

Eno kravo iz leta 1922., letna molža 6524 kg mleka, dva bika iz leta 1930., štiri telice od 3 do 20 mesecev stare, ima na prodaj: graščina Neukloster, pošta in postaja St. Peter v Savinjski dolini pri Celju. (Za pravočasni prijavljen ogled živine, se pošlje voz na postajo Sv. Peter). 210

Plemenske bike

pinzgavske pasme v starosti od 6 do 12 mesecev, dobro razvite oddaja Uprava graščine Križ pri Kamniku. 211

Mlatilnica s tresalom

na enega konja ima na prodaj: Ivan Ažman, Vič pri Ljubljani št. 32. 208

Čamernikova šoferska šola

Ljubljana, Dunajska cesta 36 (Jugo - avto). Prva oblastveno koncesionirana. Prospekt št. 17 zastonj. Pišite ponj! 86

Živinorejci!

Ko prodajate in tudi kadar kupujete na sejmu ali v hišu živino, imajte vselej pri sebi zanesljivo in praktično knjižico „Določanje žive teže pri govedu brez tehtnice“, katera Vam pove brez računanja in brez vage, koliko je vaša živina težka. Cena knjižice je samo 10 Din, po pošti 12 Din. Dobi se pri Kmetijski družbi ali pa pri založniku J. M. VICIC, Ljubljana, Ahacjeva cesta števil. II. nadst. 209

Imam naprodaj 3 bike

simodolce, eden star 3 1/2 leta, 950 kg težak; dva stara po 15 mesecev, teža po 350 kg. Potem 2 kravi simodolci, breji in lepo kobilo-fukso, staro 3 leta, pripravna za vsako vožnjo. Jernej Škof, Polhov Gradec. 191

Montafonske plemenske telčke in junčke

ima na prodaj: graščina Čemšenik v Dobu pri Domžalah. 209

V primerih zastrupljenja,

ki nastanejo zaradi pokvarjenih živil, zaradi alkohola, nikotina, morfija, kokaina, je raba prirodnih grenčice „Franz-Josef“ vreden pripomoček. Zdravniške strokovne knjige navajajo, da pri zastrupljenjih s svincem voda „Franz-Josef“ hitro odstrani najbolj trdovratno zagaatenje, ki je glavni povod mučnih napadov kolike. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Prodaj

2 čistilna stroja za deteljna semena, Röber št. II. in III., zadnji skoraj nov, z vsemi pripadajočimi mrežami zraven: Viljem Steinherr, Ljubljana, Dunajska cesta 12. 207

Mlatilnica

dobro ohranjena s tresali trdke Lanz, ima poceni naprodaj Josip Karpe, Moste pri Ljubljani, Zaloška cesta 141. 210

Vsa zdravila za ljudi in živino

naročate lahko iz lekarne na Vrhniki. Posebno priporočamo: Heccevarlevo Aromatično železnato tinkturo, priznano najboljšo sredstvo zoper slabokrvnost, slabo prebavo in oslabelost. Je boljše kot vsako železnato vino! Pol literska steklenica 20 Din. Naročiti in porabiti je 3 steklenice. Želodčni prašek, ki učinkuje pri želodčnem katarju, to je pri tiščanju in bolečinah v želodcu, želodčnem krču, kislem izpahovanju in blavanju. Skatija 20 Din. Tussocol sirup zoper pljučne bolezni. Oblažuje kašelj, izčisti pljuča in dviga tek. 1 steklenica 40 Din. Nervocol, ki vsebuje kolo, železo in fosfor. Deluje odlično pri živčnih boleznih, utrujenosti in nervoznosti. Okrepi in vrne tek. Steklenica 40 Din. Za domače živali: Sadnikarjev zdravilni prašek za prašče. Sigurno zdravilo zoper bolezni na prebavilih, ki čisti in odvaža kužne bacile. Pospešuje tek in reje živali, ter zabranj izbruh rdečice. Zavoj 12 Din, 10 zavojev 100 Din. — Bosulla svečice. Edino zdravilo zoper strupeno črno vneje pri govedih. Zanesljivo zoper jalovost krav in telic. Skatija z 12 svečicami 30 Din. — Protikataralčen prah za konje. Preizkušeno zdravilo zoper konjski kašelj, težko dihanje in izgnbo teka. Skatija 20 Din.

Lekarna pri „Angelju Varhu“ na Vrhniki števil. 96. Imenovanih zdravil se ne dobi nikjer drugod, zato naročate naravnost od mene! Na vsa vprašanja odgovorjam brezplačno! Pri večjih naročilih popusti!

Oskrbnik

z dolgoletno prakso v splošnem gospodarstvu in gozdarstvu išče mesta. — Naslov pove: Uprava „Kmetovalca“ pod št. 206. 206

Prodaj

radi ustanovitve strojne zadruge dobro ohranjen, skoro nov mlatilni stroj z reto in siti, na konjski ali motorni pogon. Cena po dogovoru. Janez Križnar, posestnik v Stražišču pri Kranju. 205

Plemenske merjasce in svinjke

nemške plemenske pasme (Deutsches Edelschwein) po 3 in 5 mesecev stare, ima po zelo ugodni ceni na prodaj: Uprava veleposestva Jos. Ornig-a, St. Janž na Dravskem polju. 203

Dva bika

murodolske pasme, eden v starosti 16 mesecev, drugi 10 mesecev, od dobrih mekaric, z rodovitno, ima na prodaj: Uprava veleposestva Josip Ornig-a, St. Janž na Dravskem polju. 204

Kmetovalci! Vaš denarni zavod je

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice.

**Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-
posestnikov z vsem svojim premoženjem. — Vlagatelji pri
Ljudski posojilnici ne plačajo rentnega davka.**

Stanje hranilnih vlog nad Din 100.000.000.—.